

ועדת החקירה

יום ב' - 4 בפברואר 1974.

ישיבה ע'ז אחר-הצהרים

Handwritten signature

העד: ר"א ד. אלעזר:

אבקש, לפני שאמשיך לעבור על יום השבת, להזור ולומר כמה

ג. אלעזר:

דברים על פקודה "שובח יונים", בה עסקנו אחר-כך.

אני דברתי היום עם אלוף פיקוד הדרום ועם קצין אג"מ בפיקוד הדרום

- קצין אג"מ דאז, הוא סגן אלוף שי חמרי. כלומר - דברתי עם אלוף גונן ועם סא"ל

שי חמרי, שהוא זה שהוציא את הפקודה, שדנו בה.

בפקודה כתוב - "מאת פיקוד-דרום-אג"מ - שי חמרי סא"ל,

קצין אג"מ."

"מאת שי אל קצין אג"מ"

י. יריין:

זה ודאי לקצין אג"מ כאוגדה ושי הוא קצין אג"מ בפיקוד הדרום.

ד. אלעזר:

הוא היה ליד אלוף גונן.

יריין אגרנט:

כן. אני הוזר שוב על מה שמסרתי אחר-כך: אני נפגשתי

ד. אלעזר:

בבוקר עם אלוף פיקוד הדרום ואני מתקן את עדותי מאחור,

כעקבות השאלה של ר"א לסקוב: הוא כן נסע לפיקוד אחר השיחה בינינו.

אחמול אמרתי שאיני יודע ויכול להיות שהוא נשאר בתל-אביב.

בגמר השיחה של הבוקר - הואטס לפיקוד וחזר לפגישה השניה שלנו - לשבת בצהריים.

אלוף גונן מאמח בשיחה שקיימנו עכשיו את מה שזכרתי והוא -

שכאשר הוא חזר אלי בצהריים, הוא אמר לי, שהפיקוד יהיה בהערכות של "שובח-יונים".

כפי שאמרתי, אני לא ידעתי על "שובח-יונים קטן" או "גדול",

או "מורהב", והוא גם כאמרת היום שגם הוא התכוון רק לשובח יונים מלא, ולא לסוס

דבר אחר.

כפי שאמרתי - לא זכרתי אם דברנו על כך - כאילו צירים הם

ינועד ועל לוח-זמנים של הפריסה. גם הוא אינו זוכר את פרטי השיחה הזאת.

ועתה, השאלה של הפקודה: שאלתי את מא"ל שי תמרי והצגתי בפניו

את הפקודה ואמרתי לו שלפי מיטב בקיאותי בפקודות - כאשר כותבים "תיכנס לכווננות

להיכנס" - זאת אומרת, שזה אומר שעוד צריכה לבוא פקודה "להיכנס".

כלומר - לזו?

היו"ר לנדורי:

כן. על זה יש לשי תמרי שתי חשבוות:

ר"א ד. אלעזר:

1. כפי שאני הערכת, שזו פקודה בכתב, שהיא אישור למה

שנאמר לפני הצהרים בעל-פה ולדבריו הוא כבר לפני הצהרים לא זכר להגיד לי האם זה

בעשר או ב-אחת-עשרה, אבל בעקבות הפקודה שקיבל מאלוף הפיקוד - הוא אמר שהוא אמר

לקצין "אג"ם אוגדתי, להיכנס ל"שוכה-יונים" מלא.

הוא אומר שהכוונה היתה, כפי שהוא אמר לקצין "אג"ם אוגדתי,

לשעה 17.00, להיות בפריסה. אבל הוא יודע, שמפקד האוגדה החליט להקדים זאת

לשעה 16.00. יכול להיות שכאן איני מדייק אם מפקד האוגדה החליט או הפיקוד

שינה בהשפעת מפקד האוגדה להקדים לשעה 16.00 את הפריסה, כלומר - לא לסיים את

הפריסה.

משעה 1700 לשעה 1600.

לנדורי:

זאת אומרת - לסיים את הפריסה לא ב-1700, אלא ב-1600.

ד. אלעזר:

שאלתי אותו: אם כך, מדוע בפקודה שיצאה בכתב חתומה ב-13.30

כתוב בסעיף א' "להיכנס לכווננות להיכנס" ולא כתוב פשוט "להיכנס ותסיים פריסה

ב-1600?

אומר שי תמרי, שלא הוא כתב בעצמו את הפקודה, אלא היא נכתבה

בשמו. הוא לא הקפיד על הניסוח. היום, כאשר אני מעיר תשומה-לבו - הוא חושב שהניסוח לא טוב. זה מה שיכול אני לתרום לענין הזה.

יו"ר אגרנט: אמרת שיש שתי חשובות.

ד. אלעזר: אמרתי את שתי החשובות: 1. הוא אמר את זה בעל-פה פבא

כבר בשעה 10 בבוקר; 2. כתבו זאת בשמו ולא בקק את כל

הניסוח. אלה שתי החשובות.

עכשיו אחזור לעדות שלי.

ז. ידין: האם סיימת בענין "שובח-יונים"?

מה שאומר עכשיו - זה עדיין שייך ל"שובח-יונים".

ד. אלעזר:

אני רוצה לומר, שמבחינתי - לא ראיתי צורך לעסוק בעצמי בפרטי-

ההערכות, אלא להתעדכן, להתרשם עם אלוף הפיקוד.

כפי שאמרתי, לא השבתי שהרמטכ"ל צריך לעסוק בפירוט הזה וגם

מחור נסיוני כאלוף-פיקוד, לא עסקו אתי אף פעם בפירוט כזה.

לכן, העדות שלי מסתיימת במה שידעתי בצהרים. כל מה שהוספתי

היום, בענין הפקודות הללו, אני יודע לאחר המלחמה, וזו השיחה של היום עם אלוף

גונן וסא"ל חמרי. ואלה דברים שלא ידעתי אותם באותו היום, כי לא התעסקתי בזה. זו

ידיעה שלאחר-המלחמה. אני מוסר לכם זאת רק כקצין-איסוף-שלחומר.

ה. לסקוב: הגעת כבר לדיון שלך בשעה 12.30?

ד. אלעזר: לפי לוח-הזמנים - עוד לא.

ה. לסקוב: כאן כחוב: "סגן הרמטכ"ל ממליץ שאת 401 צריך לשמור כעתודה".

ד. אלעזר: ממליץ בפני מי?

ה. לסקוב: (מעיון בחיקים). בפני 239.

ד. אלעזר: אם מתכוון אתה לפגישה ביני ובין סגן הרמטכ"ל בשעה 12.20 -

העד: ד. אלעזר:

אני חושב, שלא היה נוסח כפגישה זו. לא רשום שהוא דיבר בה, אם כי יחכן שהיה בה.

כוונחך לפגישה עם אלוף פיקוד דרום בצהרים?

הג. לסקוב: בשעה 061230 ישנה פגישה. אתה אומר שם שיש לרכז מאמצים עיקריים בגזרה החעלה. אם לא - יהיה צורך לעזוב מעוזים.

ד. אלעזר: איזו פגישה זו?

ה. לסקוב: יכול להיות ששעיתי. זה מחוץ רישום מס. 236 - מבצעים.

ד. אלעזר: פשוט איני יודע.

ישנו שלב הרבה יותר מאוחר, שם אני אומר לגורודיש: היות

ערוך בשלוש חטיבות. וזאת - כאשר אני רואה איים זה יצא. עכשיו, חנסה לעבור לפמנה של ארבע חטיבות. כלומר - יהיו לך ארבעה כחות חטיבתיים, וזאת, כי אני רואה את הבעיה שלו, ורוצה שיהיו ארבע חטיבות - שתיים קדימה ושתיים - ינסה לרכז מאחור. אבל זו שיחה, שהיא כבר חוצאה של התפתחות הקרב. אני חושב ששליק לא השתתף בפגישה זו. אצלי לא רשומים נוכחים כפגישה זו.

ה. לסקוב: או שטעיתך בתאריך או ברישום.

ד. אלעזר: זה מתוך עדות שלי או אג"מ מבצעים?

ה. לסקוב: נדמה לי של אג"מ מבצעים. אבל לא מצאתי זאת בחיק.

י. יריין: שאלה אתה רוצה אני לשאול אותך ושאלה אחת - ננסה לברר

יחד את הבעיה.

זו שאלה שהיא מרכזית בסופו של דבר והיא כוללת כאן.

ה בדיעבד - המלחמה הפתיעה אותנו בשני דברים. אבל בדבר השני היתה ההפלעה בכך, שהחליט

שהיא התחיל בשעה 6 בערב, ולא משנה כרגע איך זה הגיע אלינו. אנו יודעים זאת, אבל

בסופו של דבר הפתיעה אותנו בשתיים. כך שיכול להיות, האורחית, שכל זמן שהשבא על

השעה 6, וזה הגיוני, הפקודות כבוקר או אפילו בצהרים, על גמר הערכות לקראת השעה 6

- ויש המקדים זאת לשעה 5 ויש את המבצעים ^{היא} לשעה 4, ואז יחכן שבשעה 2, או כרגע

ועדת החקירה, 4.2.74.
 ישיבה ע"ז - אחר-הצהרים.
 העד ד, אלעזר.

לשחיים - אפילו אם הם נתפסו על-ידי דפיקה מהאוויר או דבר אחר, אבל זה אינו אומר שהם לא היו בכוננות או בשלב לקראת ביצוע איזון תכנית שהטילו עליהם לקראת הערב.

בדיעבד, הם הופתעו. אבל שאלתי אליך היא - מה בדיוק רצית בבוקר ולא בצהרים. דברת עם אלוף הפיקוד, כאשר ישנה ידיעה שבערב תהיה מלחמה. פ זה כבר לא כל-כך בעיה של גדוד פה או שם. האם רצית שלקראת השעה 6 בערב הפיקוד יהיה במה שנקרא "שובח-יונים", או שהוא יהיה רק מוכן ל"שובח-יונים" ויהיה בכוננות לספיגה והביצוע של "שובח-יונים" יהיה אולי אחר-החשיכה. מה אתה רצית בבוקר

ד. אלעזר: לא בבוקר, אלא בצהרים.

י. יודין: אני מדבר על הבוקר תחילה.

ד. אלעזר: בבוקר לא סיכמתי אתו ^{את} "שובח-יונים". בבוקר דברתי אתו בנוסח של

צריך שלשמה שצבא שיש לך עכשיו - תפרוס; וכאן - היות והוא כותב בקיצור

רכ, הוא כתב כאיזה מקום, שהוא רק משפט אחד: - "כלימה הכי טוב שאפשר".

לנדוי: מי כתב זאת?

ד. אלעזר: את זאת הקראתי אהמול, ורשמתי זאת.

אני לא אמרתי "כלימה הכי טוב שאפשר" כמשפט. זה הסיכום שלו,

כלומר: אני מדבר על כך ^{שהפסד} ~~שהפסד~~ אותנו ואני מהבוקר הוצאתי מראשי כל בעיה אחרת, אם פוליטית ואם אחרת, ואני עובד על איך הכי טוב להתארגן למלחמה העומדת בפנינו עכשיו.

ח. למקוב: בלי להתפרס?

ד. אלעזר: לאאאאא "כלימה הכי טוב שאפשר" - לפרוס את הכוח הסדיר בשני

הפיקודים, אני מדבר על שני האלופים בבוקר עלפריסת הכוח הסדיר

והערכות אופטימלית. זה מה שאני עושה בבוקר.

4250

ד. אלעזר:

מה אינני עושה: עם אלוף כיקוד צפון, שבא כבר עם סבה יסראל
לי עם על הספה איך יט לו את 188 ואיפה גרודי חטיבה 7 פרומים, ואז אני יודע כבר
בבוקר היכן הכוח שלו פרומ.

עם אלוף פיקוד דרום אינני גומר בבוקר איך הוא פרומ, הוא אומר
שדבוי עוד עם אלברט ואינני מסכם אתו את הפריסה בבוקר. אבל אני יודע שהוא הולך
לפרום הכי טוב שאפשר ועוד אטמע אותו, ואז אני נפגש אתו בצהריים ובצהריים אני ער
לזה, שפיקוד דרום יהיה ערוך ופרום ל"שובח-יונים".

י. ירין: מדוע אני חוזר בכל-זאת על השאלה: באפריל-מאי זו הייתה ההתרעה

הכוללת, שהיא טובה בשביל מה שיהיה, נעשו אז תכניות. היך הכניות של מטכ"ל ושל הפי
ורוענו ורענו וכו'.

מה כל מטרה הפקודות האלה: שכאשר יט איזה מצב שהוא, לא מתחילים

מחדש, אלא יודעים מה יט, התכניה היא אומרת, שבמקרה של אפשרות של פלחמה -
עושים מה שנקרא כאן "שובח-יונים", שתי חטיבות קדימה בצורה מסוימת וכו' וחטיבה
אחת מאהדר, זה סטנדרט של הבליטה הטובה של הצבא המדין וסטנדרט או מודל, שלא
היתה עליו שום פקודה נוגדת, שום ערעור בין פיקודים אלה עד אותו היום.
יכול להיות שהיו חיקונים, אבל זה המודל הקיים.

שאלתי היא: בבוקר, מה צריך היה לסכם עם אלוף הפיקוד, האם

יט הכניה - צריך היה לומר שהוא הולך לפי התכניה שנקראת "שובח-יונים". ואז, זה נק
"לבלום הכליטוב שאפשר".

מה הוא צריך ללכת? - כי בסלב זה הוא אומר לך, שהוא עדיין נמצא

עם חטיבה אחת קדימה וכך אחת המדונות ב-11 לטר הבסתון.

הבליטה הטובה ביותר טמנב של חטיבה אחת קדימה, לפי תכנון מטכ"ל

המיקוד - זה שתי חטיבות קדימה, מה יט לסכם?

ד. אלעזר: זה טבעי מאד, שיש תכנון אופרטיבי, אבל כאשר זה הופך להיטה

מציאות - אף פעם לא אף גומרט בזה שאומרים: פתח את התיק ולך

למלחמה, חכונים אופרטיביים עושים בניחותא בזמני-שלום, אבל כאשר זה מתחיל

ד. אלעזר:

להיות מציאות - מתחילים למשש ומפקדים מתחילים לדבר ביניהם. לא תמיד עושים כדיוק מה שכחוב בתיק. לפתע רואים שבחכנון האופרטיבי צריך להיות שינוי כזה או אחרוזה הופך להיות דבר קונקרטי. המפקדים גם אינם מדברים על היקף אחד אומר לשני מה הוא עושה ומה השני עושה. כלומר - יש כאן קונקרטיזציה של תכנונים ועל כן - זה הגיוני מאד, בבוקר, כאשר הוא אומר לי: אני הולך לדבר עוד עם אלברט ולקבוע להבדלים דברים ואומר לך בזהרים מה קבענו. ואני יודע שיעשו שיפורים כאלה או אחרים. עובדה, שחקה בא בבוקר אלי עם מפה, כדי להראות לי איך מינס גדודי חטיבה 7 ולא השווייתי בכלל האם זה מתאים בדיוק לתיק האופרטיבי, אלא השאלה היתה היכן הוא רוצה בדיוק כרגע למקם אותם.

מ לונדי: גם חטיבה 7 צריכה היתה להיות למטה, בדרום. פה היה על מה לדבר.
י. ידין: אני רוצה להקור שוב את אלוף הפיקוד - מה קרה ביום ששי. ביום ששי מוצאים כבר מצב כוננות ג', גם בגבול בכל מיני מקומות כחוב "רענון תכניות" וכיוצא בזה. לכל זה היה זמן ביום ששי. חטיבה 7 לא היתה כבר ביום ששי בפיקוד. הוא מקבל כבר פקודה שבמקום חטיבה 7 יקבל את חטיבת בית-הספר. אשר לרענון הפקודות האלה - איפה אלוף הפיקוד, למה זה לא רוענן. מדוע הוא לא בא ביום שבת בבוקר למטה עם מפה. האם ביום ששי לא צריך היה להיות בעקבות הכוננות רענון?

ד. אלעזר: צריך היה להיות ויכול להיות שעשו. איני יודע ואיני רוצה לומר. אני רוצה לומר רק, שביום ששי הרעיון להתזיק חטיבה אחת קדימה ושתי - אחורה, ביום ששי זה התאים לי. זה מוצא-הן בעיני ביום ששי. עדיין אינני יודע על מלחמה בדיוק. וזו פריסה טובה בעיני ביום ששי. והראיה - טאמרת זאת לשר הבכחון בשבת, זאת אומרת - זו פריסה שנותנת מכסימם גמישות. אבל ביום שבת בזהרים, כאשר אנו גומרים כבר את ההערכות לקראת פתיחה באש, אז אנו מסכמים על פריסה של שתיים קדימה קדימה.

וטוב, אני חושב כפתרון נכון את השינוי הזה.

ח. לסקוב: האם התמונה בשבת בזהרים מבחינת הפעלת הצבא הסדיר, מאיזו סיבה שהיא

היתה שונה מהצבת הצבא הסדיר בבוקר, פרט לחיל-האוויר?

ד. אלעזר:

הרי הבעיה שנשארה לפי הדיונים - היתה גיוס המילואים, כלומר:

המונה ההפקלה של הצבא הסדיר, אלא אם כן היו יריעות נזמנות.

ד. אלעזר: אומר מה קורה: בפרינציפ, בעקרון - לא, אבל מה קורה ביום כזה:

מתחילה עבודה קדחתנית. אתה יודע שהולכת להיות מלחמה, הולכים

טלפונים, מדברים, יש למישהו רעיון ויכולים להיות כל-מיני דברים, ואתן דוגמא:

אם מפקד חיל-האוויר דברתי המון פעמים במשך היום והעלינו בלי-סוף רעיונות שונים

שבמקום ב-12 נחקר ב-1, שנתקוף במקביל בפגז ואולי סה כבר מאוחר, ואז לא נחקר

במקביל. מתי נשנה צורה. לפעמים זה לא בגלל יריעות אחרות שהגיעו, אז שהשתנו

נחזונים, אלא זו אוירת העבודה, שהנה-הנה יפתחו באש ואנו בוחנים אתקצמנו עם עוד

רעיון ועוד שינוי כזה או אחר. וזה - לא מבחינת העקרון. בעקרון - לא היתה שיטה

לשנות.

ח. לסקוב: מהבוקר עד הצהריים, בפיקוד הדרום, בדרג של המטה - המונחים הם

להכניס לכוננות, ספיגה, להכניס לכוננות - ספיגה.

אפילו בשעה 12.25 כוונת ספיגה לאוגדה בעקביות. כך שמכתב זה

והמברק ששלח קצין אג"מ של האוגדה - לא סורס ביחס לשפה שהשתכס בה מהבוקר:

כוונות ספיגה נחעלה; כוונות ספיגה, מערך, להכניס לכוננות וגומר.

כבר בשעה 12.25, כלומר - הפיקוד נהן אה הביסוי המלא בכספר זה,

שהוציא אחר כך, בשעה 13.30, ב_ בחודש.

ד. אלעזר: אני מצטער; לא הבנתי את השאלה.

ח. לסקוב: התמונה ברשומה של הפיקוד היא של ספיגה, כוונות, ספיגה וכוונות;

להכניס לכוננות, ל"שובת-יונים" - כוונות ספיגה וכו'. ש זו היתה

השפה שבה דברו.

ד. אלעזר: אחהאומר שאין פקודה מפורשת לפרוס לפני "שובת-יונים"?

ח. לסקוב: אני רוצה להציג זאת ממש: אני רוצה שתעזור לנו, לפחות לי, להבין

העו"ד. אלעזר:

היכן אנו עומדים, אנו הולכים מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, ומגיעים לאיזה מקום.

אם עובדה היא, שאתה אומר שאלוף פיקוד הדרום כאשר ואמר לך,

שאמנס נחן פקודה לפרוס "שובח-יונים" ולמעשה הפקודה של השעה 13.30,

לפי קצין אג"מ היא אישור לפקודה שניתנה בשעה עשר; ומצד שני - יש יומנים ורשימות

של האוגדה ומדובר על "שובח יונים קטן" עד השעה 17, או עד השעה 16.

יש עדויות של מפקדי-חטיבות על מה שקבלו מאלברט, ומדובר שם

במפורש על "שובח יונים קטן". יש לנו כאן עדות של מפקד חטיבה אחת, שאני אקריא

לך זאת אחר-כך והוא שאל את אלברט בצהריים: אם כבר, - אז למה שלא אזווח? והוא

השיב לו: יש איסור מוחלט על כך. לכן, צריך להבין - היכן כאן התקר.

אני רוצה להראות לך מיומן הפיקוד. ואלוף למקוב ציטט קודם כמה

דברים משם.

הראה איך זה מצטייר בפיקוד-דרום ואני רוצה לראות אם אתה מרגיש

במה שאומר לך הדים למה שהזנת את ספקד אלוף הפיקוד. כי חלק מהדברים זה מה שאתה

הזנת את אלוף הפיקוד. ואלוף הפיקוד - מסלפן אחר-כך וטס לפיקוד. חלק אחר בא מאג"מ

מבצעים וחלק - מאמנס.

אני רוצה לשמוע את התגובה ממך.

בשעה 07.20 בבוקר, בד בבד כמעט עם גמר הפגישה שלך עם אלוף הפיקוד

07.20 - זה זמן היותו אצלי. ד. אלעזר:

יכול להיות שיצא לרגע וצלצל. כאן רשום: "שי אל גדעון". י. ידין:

זה קצין אג"מ פיקוד האוגדה, גדעון אביגדור. ד. אלעזר:

מעניין איך זה משחק: "מוסר אינפורמציה, שהיום יהיה משהו רציני". י. ידין:

צריך להיות יותר ערניים, עם שחפ"צ וקסדה לידם, אך לא להראות.

כוננות . . . להגביר ערנות נ"מ במחנות הקו ובערפול. אין לעשות שום פעולה

ממשיה בינתיים.

זה היה בבוקר השקט, רק כאשר אמר לו האלוף על כך.

פר: ד. אלעזר.

ד. אלעזר: את זאת אומר שי בשעה 07.20 לגדעון? לזמן הזה יש לי הכפר.

אם שי אומר זאת ב-0720 - זאת אומרת שקיבל זאת לכל המאוחר

בשעה 07.15, זאת אומרת שקיבל זאת לפני שגונן נכנס לחדר שלי, אני יכול להעריך

שגונן בא אלי, הוא נמצא בחדר ההמתנה לפני הכניסה לחדרן ושמע כבר, שזה הולך

וכתכתח והוא כבלבל לקצין אב"מ, ונהג לו כמה התרעות ובשעה 07.15 הוא נכנס לחדרי.

כי שי אומר זאת בשעה 07.20, כאשר גונן עוד לא ישב אצלי. כי הדין אצלי החל בשעה

07.15. זה הפירוש שלי.

כך נזהג מפקד, שבא לדין וכתחיל להריח מה הולך ומיד מתחיל להוריד

לחברה התרעה.

הפירוש שלי, שהוא בא לדין בלשכה שלי ושמע שיש משהו זהריט

ט לפדן לפני שנכנס לחדרי. הוא נכנס לחדרי בשעה 07.15.

י"ר אלמוט: מהאומר שי?

שי ביקר מוכר עלנפורמציה לאוגדה, שהיוס יהיה משהו רציני.

י. ירון:

צריך להיות יותר ערניים, אפ עם שחפ"צ (אפודה נגד רסיס)

וקסדה לידם.

שחפ"צ נו שככת המגן שעל המקלטים, אבל החבר'ה התחילו לקרוא

ד. אלעזר:

בשם זה לאפודת המגן שלהם.

מה שאכרחי, זה פירוש אחד שהוא קיבל התרעה מגונן.

ד. אלעזר:

אפשרות שניה, ששי קיבל זאת מקצין מודיעין פיקודי. אבל אלה רק

הערכות שלי.

בשלב זה - זה עדין לא חשוב. אני מוביל לשעה מאוחרת יותר.

י. ירון:

אחד-כך הוא אומר: כוננות אב"כ, להגביר כוננות נ"מ; אין לעסות

שום פעולה ממשית בינתיים. (אין לו שיען כנראה סמכות לפעילות)

בשעה 08.20 - רמ"ט לגדליה דדד - ראש-המטה.

שאלה: מי זה רמ"ט?

ד. אלעזר: רמ"ט זה ששון. גדליה הוא קצין המודיעין.

ער: ד. אלעזר.

י. ירין:

להציג מסמך מפרטל במיון אילה, בלא יהיו עם אזרחים וכו'.

בשעה 8.20 הם נותנים הוראות לעדכן סגור החס"ל, וכו'.

ועכשיו מתחיל העסק.

בשעה 08.33 מודיע די אל המטה של הפיקוד (זאת אני מתאר לי -

לפי ההוכח) - התחלה עבודת חס"ל. זה מתקבל על הדעת, שזה סגור הפיקוד; מפקד או

סגן בחס"ל, הוראות:

ישלו עכשיו בבר הוראות. מתקבל על הדעת, שבשעה 08.33 קיבל הוראות

הפיקוד.

1. פינוי כל האזרחים מפרטל כולל מסוים;

2. נכנסים ב-1700 לכוננות ספיגה במעלה ובפרטל, זאת אומרת:

לאחר תגובה כבוקר - ההוראה שיורדת שם היא להיכנס לכוננות ספיגה בשעה 17.00.

יו"ר אגרנט:

זה שייך למטה הפיקוד?

י. ירין:

כן. כי דיבר אהו אלוף הפיקוד, כי אלה הוראות-ביצוע.

3. (וזה הדבר הקריטי) עדיין לנוסא שלנו, אם כי זה יחזור אחר-כך

סוב) בשלב זה הוא אומר: כוננות ספיגה, מערך טובה יונים בסני

בסני

א, פריסת טובה-יונים; ב. כוננות לגיוס סילוואים עבור טובה יונים,

זאת אומרת - כוננות חפיסת מערך טובה א יונים, ושוכ, א.פריסת טובה-יונים, ב. כוננות

גיוס סילוואים עבור טובה-יונים.

ד. אלעזר: =====על-שכנ-מסמכים-אלח

כאמורה אפשרתיה להבין זאת, שטובה יונים צריך לפרוט

כבר בשעה 08.33 בבוקר. ואז, זה לא נראה לי גם לפי מה שמא אחר-כך. כי בשעה 08.33

בבוקר - עכשיו-אלוף-מבצעים-7.15 אסר לך אלוף הפיקוד שעדיין לא פורסטים.

אבל יכול להיות שהחליט כבר, ואז איני יודע עדיין היכן זה עומד.

ד. אלעזר:

הוא יוצא ממני בערך בשעה 08.00, או יהפך שיצא מחדרי כמה דקות לפני

כך.

י. ירין:

מתי היה צריך להגיע לבאר-שבע?

עד: ד. אלעזר.

ד. אלעזר: יכול להיות שדיבר כבר ככלפון בטבריה. הדין אולי החל בסוף 07.15.

בסוף 0805 אני הייתי אצל ראש-המסעלה, כלומר: הדין אולי הסתיים לא ימותי בסוף 3 בבוקר. אני סניה שמסעה זו אם או בסוף דקות לפני כן הוא יבא מדרום.

הסכניקה המקובלת היא, שבדבר ראשון כמשהו - שהוא קוטה, כשהוא גומר לקבל אצלי הדרון או שקורות - הוא מפלפן לפיקוד ואחר-כך סם לסם.

י. ירון: האם מהקבל על הדעת, שכאשר אלוף הפיקוד יוצא בכך הוא אומר: בינתיים אני מניח שטיחה קדימה ושתיים - אחרת.

אחה גם אמרה לנו, שהכונה שהוא ילך וידבר עם אלברט והמטה שלו, ואת-כך יחליט מה לעשות.

אבל יכול להיות שהוא קשה כבר החלטה זו?

ד. אלעזר: יכול להיות. אני רוצה להקפיד על דבר אחד: כאשר אני מתאר את השיחה

בינינו - ביני ובינו, בבוקר - אנו אומר כאני מתאר פעולה שטיחה

רשומה: כלומר - אני מכנס לא לסיים לב לניכוח שלי, אם אני מוכר: הוא אפר

שהוא זעזע או ייערך אז שהוא עוד יתיעץ, או הוא יחליט, - הרי זאת האמירה אני

היום. כך, שהבליים שאני אומר היזם - אינן בהארות את הכנס.

דבר אחד נכון עובדתי: כאשר הוא יוצא ממני בבוקר - הוא אומר

לא אומר לי "טובה-יוניס" ומה שמובן, שהוא יוצא ממני כדי להקטר.

י. ירון: פל כן, אני מפרט, שכאשר כתוב כאן: 3) כוננות פריסה בדרך "טובה-יוניס"

כ. כוננות וגיוס - מדובר כאן על כוננות של שני הכרסם.

דחתה באה שיחה בסוף 0903. ואז יש להניח שאלוף הפיקוד הגיע כבר.

וזה כתוב - טחת כי ליורם. זה יכול להיות קבין ג"כ, קבין המבצעים שלו?

יו"ר אגרנט: זה התיק של סקודות האגודה, סם. 224.

י. ירון: זה עוד סוקרם.

יו"ר אגרנט: דומני שכתוב שם משהו על טובה-יוניס.

י. ירון: אחה רוצה שאפסיק כאן?

ועדת החקירה. 4.2.74.

ישיבה ע"ז - אח"הצ.

עד: ד. אלעזר.

אתה יכול, המשך.

יו"ר אגרנט:

מה שכחוב כאן - זה דבר חשוב: בשעה 0903 מודיע שי ליוזם להכין

י. ירין:

תכנית שובח בקו הקדמי. לא לפרוס. בערוף - כן לפרוס.

אני מבין - תכנית שובח בקו הקדמי - זה מה שהם קוראים

"שובח יונים קטן". זאת אומרת - רק על היחידות שנמצאות בקו. שם תכין, ולא לפרוס.

לא-לפרוס-בערוף-

בערוף - כן, אבל בכל מקרה - בקו - לא לפרוס.

כל זה - מחיק הפקודות של הפיקוד.

יו"ר אגרנט:

אחרי כן רשמה - א.ר.

לפני כן ש"ס
א"י

רפדת החקירה - 2,74
שטובה עז - אח"ב
הערב ר/א ד. אלעזר

כך שמוה אני מבין שלא יכול להיות שב-833 הוא יתן

מדע:

פקודה לפדוס את כל שובך יוניס, אמל כ-9:03

להכין חכומה לשובך יוניס בקו הקדמי לא לפרוס. יש פה מעצור. הו לא?

אני אניד מה אני מבין, ואני נכפודש מדויס טאני

ד. אלעזר:

רק עוזר לפרש:

א) אני רוצה להגיד כמה מלים על המונח ספיגה. כי מתוך כמה שאלוח כאן אני
לט בטוח שאהם עומדים על משמעותו של המונח ספיגה. ספיגה זה לא כוננות
כלשהי, ספיגה זה הוכר עליון. כשארמסם ספיגה זה הרגע שבו יפתחו באש.
זה כבר לובשיס את קובעי הפלגה. זה הדבר האחרון שיש. אין ספיגה לפנס
פריסה או לפני תנועה. ספיגה זהו זה. זהו הרגע שבו האויב עומד לפתוח באש.
ולכן אם אמר ~~אמר~~ שאמר להם - כוננות ספיגה לשה 27, אני מבין
מזה שמישהו לקח מקום בשחון של שעה, אמר אם האויב יתקפף כ-18 או כ-17
שהכל יהיה במסר. אם הוא אמר במוקר ספיגה 17 מי שאמר, הוא התכוון שב-17 כל
הפעולות צריכות להסתיים. וב-17 צריך להיות מוכן ללחוץ על ההדק.

במסר לנו על ידי מפקדי החטיבות שהפירוש הוא נכון,

ידי:

אבל רק בחלקו, שגם ביום קרב למשל, במלחמה

התחשה באופן נורמלי, נכון שבאותו רגע יש פק"ל - נכנסים פנימה וכו',

אין בזה שום קשר ישיר דווקא עם מלחמה. זה יכול להיות גם הכנות לארטיילריה

מסמ.

אמה יכול לתח ספיגה למדעב בואו אם מאמסר ספקה

ד. אלעזר:

באלחוכ שהאויב אומר שהיא עומד לפתוח באש.

או אמה אומר הכון לספיגה. יירד עליך בעוד דקה. אבל אם אומרים פיקוד לספיגה,

זאת אומרת הושבים לזהו הרגע שבו אליו הכל צריך להסתיים. זה דבר מאדון.

ידין:
עכשיו אני בא לעשר וחצי. זהו הזמן שאומר לנו
שי שהוא נתן בקוצה בעל-פה ואחר כך הוא אישר אותה
בכתב. אני אקרא לך מה כתוב פה על עשר וחצי, שי לגדעון. גדעון זה קצין אג"ם
של הפיקוד.

"10:30 - להכניס לכוננות לשובך יוניס מלאה.
(מלאה זה שייך כנראה לכוננות); כונה את החטיבות העורפיות על חשבון הגדוד
המאולתר,

ד. אלעזר: אתה קורא מהפקודה?

ידין: לא, ~~החטיבות מהיומן~~. זה דומה לפקודה.

הוא אומר שהוא כבר סיכם בעל-פה וזה ~~ניסוח~~ לא טוב
בכתב. אני אומר לך מה כתוב פה כיומן שלו. זה כותב פקיד מה ששי אומר,
הוא כונה את זה. "כונה את החטיבות העורפיות על חשבון הגדוד המאולתר,
שהכוון להוריד את הפלוגה התשיעית, להוריד שתי סוללות במרכזיה, להוריד שתי
סוללות כה"ד 9", טוב, זה כבר לא חשוב. "חרמ"ש - להוריד מעורפית
לצפונות בכל גזרה, פלוגה. בענין הגדוד 460 מג"ח ז-401 שלושה גדודי שוט,
להשלים פלוגות שריון. משעה 1700 כוננות ספיגה מבחינה פעילות בקו. כלילה
לפי צו מחלקת קדמיות קרימה בחניוני לילה בכל הגזרות. פעילות חרמ"ש בין המעוזים
בשביל לאתר נסיונות בליחה". אני דרך אגב, בפקודה זו מכיין, ספיגה עכשיו
בכל הקו; כלילה, לפי צו הוא אומר, מחלקת קדמיות קרימה בחניוני לילה
בכל הגזרות. כלומר, הוא איננו ~~מחייב~~ נותן לו פקודה כעשר וחצי מחלקת קרימה;
אלא אומר לו שבליחה,

ד. אלעזר: תקרא את זה שוב בבקשה.

ידין: קורא טוב.

ד. אלעזר: שמה את הפסיק אולי במקום לא נכון.

ידין: שפתי פסיק איפה שכתוב פה.

ד. אלעזר:

אני אגיד לך איך אני יכול להבין את המשפט הזה:
כלילה לפי צו, המחלקות הקדמיות שנמצאות קדימה,
לפי צו, להניח ליילה. כלומר, ה"לפי צו" מתייחס להנחיות ליילה.

ידין:

כתוב "מחלקות קדמיות קדימה, כהנחיות ליילה
בכל הגדרות". אילו היה כתוב כלילה, כמו שאתה
אומר, מחלקות קדמיות,

ד. אלעזר:

שנמצאת קדימה,

ידין:

לא, לא, מחלקות קדמיות נמצאות קדימה, זה ברור.
אז הייתי אומר אתורה מהנחיות ליילה, הייתי מבין.
אבל הוא אומר: כלילה לפי צו מחלקות קדמיות להנחיות ליילה.

ד. אלעזר:

צריך לזכור - זה הרי לא הקלטה. זה מה שאיזה סמל
מבצעים תופס מהמשפט שנאמר. ואז המשפט הזה מנוסח
לא טוב ככל מקרה. הדבר היחיד שאני יכול ל להבין, אני אגיד לך איך אני מבין
אחר: אני מבין שקצין אג"ם אמר לו - כלילה, המחלקות הקדמיות שנמצאות
קדימה, רק לפי צו אמה תכנים אותם להנחיות ליילה. אין לי הסבר אהר למשפט.
אי אפשר להבין מהזה שכלילה המחלקות הקדמיות לפי צו יילכו קדימה. ומה עם
הנחיות ליילה? הניחוי ליילה עושים אתורה לא קדימה.

ידין:

אני מוכן לקבל את הפירוש שלך. אבל אני אגיד לך
מדוע אני מקשה כי לצו יש הוראה של האוגדה,
יותר נכון ממפקד החטיבה הצפונית אלוש, שהוא מקבל בצהריים הוראה להפעיל שובך
ירייה קטן מיד, לא להזיז את הנקעים קדימה. אז אני שואל שאלה - יכול
להיות שכן; אבל האם ההוראה של אלבוש לא להזיז נקעים קדימה, פירוש הדבר
על סמך הדבר הזה? אני אשאל כמובן את אלוף הפיקוד.

ד. אלעזר:

למשפט הזה יכולה להיות המשמעות שאני אומר,

א = א אני סתם עוד אפשרות - יכול להיות

שהמחלקות הקדמיות בלילה לפי צו או קדימה או לחנינוני לילה, או בלילה לפי צו לחנינוני לילה. אבל לפי ה"לפי צו" בוודאות שהיחס לחנינוני לילה, אולי גם לאלטרנטיבה אחרת, אולי לא. כך אני מבין את המשפט הזה שמנסח לא טוב, הוא מקוסע. אבל זה ההגיון היהירי שאני פוצא בו.

יריין:

אולי עוד משפט אחד - כ-1225 מאת שי לראש ענ"מ

(ענף מבצעים) - "לחם כוננוה ספיגה לאוגרה בעקבית

אני לא יודע מה זה בעקבית. זה יכול להיות בעקבות ~~1225~~ יכול להיות.

ד. אלעזר:

לסקוב:

זה הגיע אליהם בערך בשתיים-עשרה ורבע.

יריין:

זה הכל מה שיש כאן.

אני נשמע כמוכן את זה מאלוף הפיקוד.

ד. אלעזר:

מה שאני מבחין עד כה מדוברים האלה, הוא אם אני

כחלק את זה לאורך כל הסרטים; בין המטכ"ל לפיקוד

אנחנו מדברים על שובך יונים, ובכלל אנחנו לא מדברים על,

לסקוב:

אתם לא השתמשתם. ברו"ח של אג"ם מבצעים מצטטים את

252 שהפעילה שובך יונים קטן.

ד. אלעזר:

אני אומר בין הרמטכ"ל לאלוף פיקוד.

לסקוב:

בטרמינולוגיה של אג"ם מבצעים זה לא מופיע.

הם מצטטים את 252, לא משוה למעלה.

ד. אלעזר:

אני לא מבין.

לסקוב:

זה לא כל כך חשוב.

פשוט לא הבנתי אותך.

ד. אלעזר:

ברקונסטרקציה שמופיע מה עשה אג"ם מבצע, פיקוד, ומטכ"ל, ראש אג"ם וכו' - מופיע סט -

לסקוב:

ראש אג"ם אמר שבמטכ"ל לא מלידים את הביטוי שובך יונים קטן.

ידין:

גם אני אומר שאני לא מכיר את המונח שובך יונים קטן.

ד. אלעזר:

אם כתוב ביומן מבצעים שובך יונים קטן, זה מפתיע.

ידין:

אני בפירוש לא הכרתי את המונח שובך יונים קטן.

ד. אלעזר:

מה שאני אומר זה כיני לבין אלוף הפיקוד, יש רק מונח של שובך יונים. אני לא מכיר קוולפיקציה לקטן וגדול והוא לא מדבר אהי על קטן או גדול. אני סמך בענין הזה של שובך יונים קטן בוודאות באוגדה. ואני סכל מה ששמעתי פה היום אינני יודע האם קצין אג"ם פיקודי ער לעובדה שיש שובך יונים קטן, כי כל מה שקראת לי זכר מה שראיתי, אני לא כוצא אותו משתמש במונח שובך יונים קטן.

אבל הוא משתמש בשובך יונים מלא. סימן שזה משהו ביוחד.

לנדוי:

לא בהסבא. שובך יונים מלא הוא יכול להתכוון מלא בכל הפיקוד, יש לו הרבה יחידות.

ד. אלעזר:

על כל פנים, שמתי לב לעובדה שכשום מקום לא מה ששמעתי פה היום ומה שאני רואה במסמכים שלו, לא הבנתי בשום מקרה שהוא אמר שובך יונים קטן. ולכן יכול להיות שיש פה קצר או בין שני קציני אג"ם או בין הפיקוד לאוגדה.

אני אקריא לך: זה מופיע באירועים של המטכ"ל, כשעשו רקונסטרקציה, טבלת אירועים, מה-6 לאוקטובר,

לסקוב:

שעה 0032. תגילת עבודת החט"ל, פקודות כוננות מערך שובך יונים -
כוננות ספיגה החל מ-1700; 0905 - קבוצת פקודות לשובך יונים, הפ"ל, אגודה,
להניח את ההטיבה לשובך יונים. לפרוסם בעיקר הצפייה.

ד. אלעזר: בסדר, זה פיקוד דרום.

לסקוב: הם לוקחים מהחומר של פיקוד דרום.

מה שאני מציין רק שברובריקה של אג"ם מבצעים
זה לא מופיע.

יריין: לא שמעתי קודם טוב מה שאמרת. אם זה לא מופיע,
זה בסדר.

ד. אלעזר: מה שאתה קורא זה מהרובריקה של פיקוד דרום.

לסקוב: מה שמצפיע באג"ם מבצעים, זה לפיקוד צפון.
לפיקוד דרום אין הוראה.

ד. אלעזר: אין. ודאי. אג"ם מבצעים לא נתן לו שום הוראה בבוקר.

לסקוב: אני חושב שהוא היה צריך לקבל הוראה.

ד. אלעזר: הרמטכ"ל אמר לאלוף הפיקוד.

יריין: זו באמת עכשיו שאלה עקרונות, בדיעבד, אולי
לקראת העתיד - האם אתה חושב באמת בעקבות

גם הדברים שפה כמה עכשיו יוצאים, שבבוקר כשיושבגם כיום כזה קשה, חשוב, לשיחוח -
האם בעקבות שיחוח כאלה או איכשהו לא צריכה לרדת פקודה פורמלית מאת אג"ם מבצעים
המטה הכללי אל אלוף הפיקוד? לא חשוב שזה סתמך על הדרוך וכו'; שלע,
אני לא יודע מה, אשדוד, אשדוד - האויב מתבונן לתקוף היום בשעה 1300. על הפיקוד
להיות מוכן לבלוימה החל משעה 1300. יש להפעיל תכנית סלע בשלבים וכו'. האם אתה
לא חושב שכדאי היה בדיעבד, אולי, להגיד שכן יהיה דבר כזה? אני מדבר אחר מעט?

ישיבה ע"ו (אחה"צ)

הער: ד. אלעזר

יש פה דבר שאני ודאי לא אצליח אבל אני

ד. אלעזר:

אנסה לענות.

מה שאתה אומר עכשיו, זה מלמדים החל מקורס פ"פ,

זה א"ב. זה דבר מקובל, זה דבר שבעי, וזאת עושים וזה אפילו לא לקח של המלחמה

הזאת. שיש אצלי בבקר קבוצת פקודות ואני גומר לתת פקודות, זה הולך לאג"ם פבצעים

והפקודות יוצאות בכתב, זה דבר אלמנטרי, מה שאני מבקש להסביר, וזה דבר בלתי

רגיל - זוהי האוירה במטה הכללי בשנה בבקר כאשר פתאום נכנסנו לחודעה שבעור 10

שעות או 12 שעות תהיה מלחמה גדולה. ועכשיו צריך לעשות הרבה סאד דברים: רצים

כולם, ואנחנו עושים הסוץ פעולות מקבילות. אני לא מתדרך אף-פעם אלוף פיקוד

מבלי שיהיה לי קהל ופמליה מכובדת וכולם רושמים. פה יש כיה משוגעים בשבח

בבקר, כל אחד עושה דבר אחר. אז אני משחרר את סגן הרמטכ"ל שיטפל בגיוסים,

ורמ"ח פבצעים מכין את הבזר למלחמה, ומתחילים לתלות מפות. אני לא קראתי עוד

את הספר "המהדל", אבל שם כתוב - שאני נכנסתי לחמ"ל והמפות לא היו חלויות.

אז הם רצים לחלות את המפות למיניהם. וזה מה שקורה בבקר. לכן הדבר הטבעי

הפשוט - שאני יושב עם חקה ומששהו מוציא פקודה. לכך זה איננו. אבל זה לא הולך

כך.

טוב זה בסדר. רצייתי שתתן את התשובה.

י. יריין:

אני רואה שיש כאן מסמך שנקרא, שזו

היו"ר אגרנט:

תכנית של "שובה יונים מורחב". זה של

האוגדה. השאלה היא אלף - האם ידוע היה לך או למטה הכללי שיש פקודה ג מיוחדת

כזו של האוגדה מינואר 73, שהיא קבעה לעצמה תכנית של שובה יונים מורחב. פירוש

הדבר, להתחיל משובה יונים קטן, לא מורחב. כי אתם אומרים - שאצלכם במטה לא היה

כל שבשגשגאשאלא כזה של "שובה יונים קטן, מורחב", היה רק "שובה יונים".

אז אלף אני שואל: אם זה היה ידוע לכם. ואם יש ובר כזה, שאוגדה משתמשת במונחים

שהמטה אינו משתמש בהם?

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העד: ד/א ד. אלעזר

XXXXXXXXXXXX

ד. אלעזר:

זה לגיטימי, לאוגדה מותר. לאוגדה יש פקודות קבע משלה, יש תכנונים משלה, כל מיני היקים משלה לטיפול

שלה. חיקים של האוגדה אינם במסגרת הכללית. כרי אנחנו מדברים על תכנונים שהסתיימו ב"כחול לבן", ויש בין המסגרת לפיקוד, תכנונים אופרטיביים מוסכמים, ועל פיקוד דרום יש שלושה מצבים אופרטיביים מוסכמים הגנתיים. יש גם הרבה התקפיים, עכשיו, הפיקוד אוגדה אחר כך עובדים ומפרטים את זה. מה שאנחנו כן עושים הוא, כאשר נוחנים לפיקוד פקודה קצת "סלע", הוא כחזיר לנו את היק סלע שלו. אז המטה הכללי אגף מבצעים מקבל חזרה את החיק הפיקודי, והוא כודק אותו, אם הוא חופף את הפקודה. אגף מבצעים לא מבקש חיקים של יחידות המסנה אף-פעם, ובס לא צריך, כי אנחנו לא יכולים להקיף את זה.

לנדוי:

יש לי איזה תיאוריה, אתה ודאי מיד תשלול אותה.

התכנית הזאת של "שובת יונים מורחב" הגה אותה כנראה

עוד אלוף שרון, כי זה היה עוד בזמנו באלוף פיקודי בינואר. אבל הוא היה אז אלוף פיקוד הדרום. הוא היה חסיד ההגנה הניידת. האם זה יכול להיות, שהוא בכלל חשב יותר במונחים של שתי החטיבות אחורנית גם במקרה (ידין: קדימה) כן, אבל אני מדבר איך התפתח אשובת היונים הקטן", זה היה כדי לענות על הקונצפציות שלו, להתחזק את שתי החטיבות אחורנית. אני חק זורק רעיון כזה.

ד. אלעזר:

אני לא יכול מיד לשלול את זה, אבל גם לא לגמרי מכיר את החיק הזה.

לנדוי:

זה שובת יונים שמתם אצלכם. הם קוראים לזה "שובת יוני

מורחב". חוץ מזה, XXXXXXXXXXXXXXX

ד. אלעזר:

יש גם חיק של "שובת יונים קטן"

לנדוי:

אין. אנחנו עדיין לא קבלנו, אבל ודאי היה כזה.

מפני שפה מוזר איך האי-בהירות הזו במינוח נוצרה.

ששיבה ע"ז (אתה"צ)

הער: ד/א ד. אלעזר

היו"ר אגרנט:

פה כתוב למשל בהערכת היסוד: א) הכנסת "שובח יוניס

מורחב" מבוססת בעיקרה על הרחבת הכוחות הסדירים

הנמצאים תחת פקודת האגודה, והשלמת כוחות סדירים ומילואים. (מצטט).

י. ירדן:

זה רק לאגודה.

אני יודע מהיסטוריה, כאשר יש ביסוסי כמו "שובח יוניס

מורחב", ההגיון מחייב, שפעם היה "שובח יוניס קפט".

שהוא היה פחות משהו. אחר כך באו והחליטו לשנות את הדבר הזה, וקראו לו "שובח יוניס

מורחב". הראשון נשאר כ"שובח יוניס קטן" במיגוזה שם. ככה זה ההגיון, אבל יכול להיות

שגם היה להיפך. (להיפך, רהיפך). לא, לא יכול להיות "שובח יוניס קטן", כאשר אין

שובח יוניס בלתי מורחב.

נבנצל:

נוצר "שובח יוניס קטן", ואז הסתם הופך למורחב.

י. ירדן:

אתה רוצה להגיד - שהיה "שובח יוניס רגיל", אחר כך

עשו מינימום מזה, ואז זה נהפך למורחב.

היו"ר אגרנט:

אני רוצה לקרוא סעיף קטן ד': "כוחות הסנקים שבקו

בפריזה הנוכחית אינם מהווים עוצמה מספקת כדי למנוע

אויב שחפה את החפלה ומנסה לחקים ראש גשר. יש צורך לרכז עוצמה שני גדודי סנקים

בכל גיזרה מוקדם ככל האפשר... (מצטט)

ד. אלעזר:

אני לא יכול לנתח את ההתפתחות של "שובח יוניס", אני

יכול להצביע פה על עוד איזה תופעות. גם ב"שובח יוניס"

חלו שינויים. היתה תקופה שב"שובח יוניס", בזמנו של שרון, עוד לפני זה, אני מתכוון

ל"ד"ד יחד מוקדמת - שב"שובח יוניס" היו רכזים פלוגתיים. ב"שובח יוניס" האחרון, היו

רכזים גדודיים. יכול להיות ששינויים כאלה גם כן נביאו לשינוי בסרמינולוגיה.

י. ירדן:

יש לנו פה הזמיר ממפקדי החטיבות שלך, שהם הסבירו

לנו בדיוק מה זה ש"שובח יוניס קטן". "שובח יוניס קטן"

זה פחות או יותר מקביל לשלב א', של מה שכתוב פה. זה חל אך ורק על הגדודים של החטיבה

הקידמית וזה מחייב במעוזים סדרת פעולות, ויחזור על מעוזים מדוללים. קיפול של תצפיות,

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

1927

י. ידין:

אבל שליחת טוקים קדימה. מה שצינו לנו נזי, כאשר הוא קיבל את הפקודה השניה, בצהריים - להכין מיד "שובה יונים קטן", אמרו לו - למעט את הטוקים. מה זה "שובה יונים קטן" זה ידוע. השאלה: מאיפה זה נולד. זה נצטרך לחקור את אלופי הפיקוד. עכשיו בכל זאת אני רוצה להבין. אתה עדיין מקבל את מה שאומר קצין האג"ם הפקודי: שכוננ זה ביצוע? גם לפי מה שכתוב פה בכתב ובעל פה?

לא רק אני, גם הוא אינו מקבל. אני הבקר שאלתי

ד. אלעזר:

אותו - אתה התכוונת שיפרשו? אז הוא אומר לי - כן.

שאלתי - אז למה כתבת - כוננות לפריסה. הוא אומר - זו שגיאה בניסוח.

אני לא יודע למה התכוון כרגע קצין האג"ם, אני יודע

י. ידין:

מה הוא כתב. אם אני עכשיו מפקד אוגדה, ואני מקבל

בכתב, אבל לפני זה ב-10.30 ניסוח פחות או יותר כזה. אני צריך להבין; שאני צריך

להתכוון ל"שובה יונים", אבל לא לפרוס. נכון?

נכון. אלא שאני מניח שבדבר כזה לא מסתפקים בשיחה

ד. אלעזר:בין קצין אג"ם לקצין אג"ם, פה ~~484~~ ⁴⁸⁴ להיות תיאום

בין שני המפקדים. הם בטח דברו ביניהם מה לעשות.

אם אני צריך להסתמך על הפקודה שב-1.30. אם ככה כתוב

י. ידין:

במפורש - להכנס לכוננות.

הפקודה הזו היא לא מורה על כניסה.

ד. אלעזר:

אך עכשיו אני יכול להסיק, ויש לי פה איש אחד שהסר לי

י. ידין:

וזה אלברט. אני יכול להסיק - שכך באמת נאמר לו

בשכת בבקר. לא חשוב מה שקצין אג"ם אומר עכשיו, הוא אמר לו - תכנס לכוננות. יכול

להיות שהוא התוכח אתו, לא התוכח אתו, כך שהוא הבין - כוננות. ועל זה יש לנו מסמכים.

כך כתוב אצלו באוגדה. כך כתוב אצלו בפקודה, שהוא נתן לחטיבות. אז למה הוא הבין כך,

אנחנו יכולים לפרש עכשיו שתי אפשרויות: או שזו באמת הפקודה שנתן קצין האג"ם

לשיבה ע"ז (אחה"צ)

העד: ר/א ד. אלעזר

י. ידין:

אך שקצין האג"ט השתמש בטרמינולוגיה מוזרה, דההוא אפילו לא ערער על זה, זה נראה לי קצת קשה. לפי כל הידיעות שיש לנו, אלברט היה די רגיש באותו בקר, וזה די טבעי, יש לנו פה תזריך שהוא נתן כבב באותו בקר, ואם מישחו אומר לו - לא להכנס עם חטיבה אחורית, וזה טבעי שהוא כן רוצה, הוא מתוכח. אז אני צריך להסיק בכל זאת מסקנה כרגע, לפי התומר הכתוב, לפי העדות - שההוראה הייתה כוננות. עכשיו אנחנו נצטרך לחקור, אני לא חושב שזה יעזור לנו הרבה, את קצין האג"ט הזה, למה כחבת כוננות גם בכתב וגם הסמל שלח, כאשר אתה אומר - שאמרת לפרוס.

הוא אומר - שלא הוא ניסח.

לבדוי:

לא הוא ניסח. את זה אני לא מוכן לקבל. מה שכתב

י. ידין:

הסמל ביומן, מילא, אבל פקודת מבצעים רשמית שיוצאת

מטעם קצין האג"ט והוא חתום שם על הפקודה, אני לא מוכן לקבל אתריות מי ניסח ומי לא ניסח. הוא חתום על הפקודה הזאת.

אלא אם הוא, בנוסף לפקודה הסתומה, יש לו שיחה

ד. אלעזר:

שהוא אמר, עד מתי לפרוס.

עוד לפני הפקודה הכתובה.

לבדוי:

ברור שזה לפני.

ד. אלעזר:

ב-10.30 ביומן היה כתוב, המינוח שישנו ביומן

י. ידין:

זהה למינוח. אתה אפילו

אחד והיה לך רושם שאני מקריא מהפקודה ואני הקראתי פה...

אגב, זה מוכן למה זה קורה. הוא נותן פקודה בכתב.

ד. אלעזר:

הסמל יושב ורושם מה שהוא אמר. איזה קצין עובר

על זה ומנסח את זה לפקודה, ואז אומרים לו - זה הפקודה שאמרת אותה, והוא חתום עליה.

זו הפרוצדורה,

פה בודאי יש ללמוד לקח לעתיד.

י. ידין:

המשך דבריו רשמה א.י.

לפני כן ר.ב.א.
א.י.

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז - אהה"צ

הער: ר/א ד. אלעזר

ברוך להגדיר בדיוק מה זה כוננות.

ידין:

כוננות זאת אומרת להיות מוכן ולקבל עוד פקודה

ד. אלעזר:

לעשות את זה.

הוא אומר לפי שזה נוסח זה לא פרישה אלא כוננות

יך"ר אגרנט:

לפרישה. אבל כשקצין האג"ם הזה אומר שהכוננה היתה פרישה זה לא הוצג פה.

ד. אלעזר:

ברוך לשמוע את קצין האג"ם הזה.

אני אינני יודע אם יצאנו מחסובך או נמצאים בתוכו

יך"ר אגרנט:

עדיין.

מבחינתי יצאנו.

ד. אלעזר:

זה לא טובך זה "שוורך".

לסקוב:

עוד שאלה אהה קטנה זה באמת לא ידורת של שמיעה זה

ידין:

שמיעה שבשמיעה, אתה יכול להכחיש את זה או לא. מישהוא אמר לי או שקראתי בעתון

אולי באיזה מאמר שמישהוא כתב אתה יכול להכחיש את זה או לא. האם אתה אמרת באיזה

פורום פומבי שבענין פרישת הכוחות הדרוס היה איזה קצר או אי הבנה בהעברת הפקודה.

אני חושב שאמר את זה בר-לב.

לסקוב:

בר לב אמר?

ידין:

קודם כל אני נזחרתי מאד לא להגיד שום דבר אצאך

ד. אלעזר:

בפומבי ששיך ללקחי המלחמה. אני לא זוכר שאמרתי כזה דבר בפומבי. מה שאני כן

יכולתי לאמר כי אני עוד תוך כדי המלחמה אני התחלתי להתעניין בנושא, ואני באהת

ההזדמנויות בבקורים שלי בשטח שוהחתי עם אל"מ אמנון רשף ועם אל"מ דן שומרון

שאלה שני מפקדי הטיבות של הטיבה 252. ושאלתי אותם תגידו לי זה נכון שאתם לא

הייתם ערוכים שפרצה המלחמה, כי אז התחלתי לשמוע. ואז שמעתי מאמנון רשף שאמר

לי אני היתה לי פקודה להכנס לעמדות ולגמור להפוס את העמדות בשעה 4 שזה טעתיים

לפני התחלה המלחמה ואז שמעתי בהן שומרון שחזר קבל; קודה לנוע משכבר היו מטוסים

ועדת החקירה - 4.2.74

א.י.

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

לפני שעה 2 ואז היתה לי כבר המסקנה שפה היתה תקלה בפרישת הכוח. כלאמר הכוח לא היה פרוש כפי שאני חשבתי שהוא צריך להיות פרוש כשמתחילה מלחמה. יכול להיות שבאזיה שהיא שיהת קצינים גם אמרתי את זה שהיתה תקלה בפרישת הכוח.

לנדוי: הם היו יכולים לנוע במשך שעתיים. הלא הם לפי

הפקודה של אלברט ז"ל הם היו צריכים להיות בעמדות בשעה 4 ושעתיים הספיק להם בשביל התנועה הזאת.

ד. אלעזר: לולא המלחמה.

לנדוי: כן, ככה שאין פה סתירה.

ידין: פרט לזה שהפקודה ביומן של האוגדה הוא שובך יוני

קטן.

לנדוי: מה ששמעת מהם זה אינו סותר מה שנאמר לך ע"י

אלוף הפיקוד בשעה 12.

ד. אלעזר: לא, אני עם אלוף הפיקוד לא ידעתי מהו לוח הזמנים.

אני אה הפטנט הזה של לגמור ב-5 או לגמור ב-4 אני לא ידעתי עליו כי אני לא התעסקו בלוח הזמנים ובצירים. אני ידעתי מהי הפרישה.

לנדוי: אחת חשבת שהפרישה תהיה כבר בשעה 2?

ד. אלעזר: אני מודה שאני לא חשבתי על השעות, אני חשבתי על

הפרישה וידעתי שהפקוד יערך להגנה וידעתי איך. מהי, מי יהיה בעינה מקום, לא עסקתי בזה.

ידין: יש לנו פה בענין זה עדות של אל"מ דן שומרון כפי שהוא העיד בפני אחד

הקצינים החוקרים שלנו. הוא אומר שבשבת ב-0830 היתה קבוצת פקודות נוספת באוגדה,

ב-0830 בבוקר שבה הרעיון המרכזי היה שתשיבה 14 תשאר לאורך כל הקו זאת אומרת

בקדמית ואלברט אמר שלהערכתו היא תוכל לבלוט בטיונות צליחה. וכי במידה ותהיינה

חדירות אזי יש שתי חשיבות אחת מול הגזרה הצפונית ואחת מול הדרומית והן ישמידו

ועדת החקירה - 4.2.74

א.י.

ישיבה ע"ז - אהח"צ

הער: ר/א ד. אלעזר

את הכוחות שיצליחו לחזור, זה המערך שהיה בשבת בבוקר, שאנחנו מכירים אותו. תוך כדי קבוצת הפקודות הגיעה פתק לאלברט שהקריאו שיש ידיעה ששעת הש היא באותו היום ב-1800 ושזאת שעה ש משותפת לצבאות המצרים והסורים וההוראה היתה שיופעל שובל יוניס הקטן לקראת שעת הש הזאת. ושתי החטיבות הקורפיות תהיינה פרושות ליד המתנות שלהם אך מחוץ להם עד שעה 1700. אחרי א קבוצת הפקודות הזאת שאלתי את אלברט, למה לאור העובדה שידועה כבר שעת הש לא אקדם את החטיבה כלאמר, שובך יוניס מלע? השובתו היתה שהיות ולא בטוח עדיין שזאת מלחמה לבן יש השש שהנועה ביום דרך המיצרים עלולה לגרום להתלקחות הגיזרה בלי שהמצרים מתכוננים לכך בעצם בשלב זה ולכן לא אושר קידום הכוחות. הוא אחר כך מוסיף, ההרשמות האישיות היתה הן לפי בתנהגותו בימיט הקודמים והן כאותו יום כי אלברט מסובב שזה הולך למלחמה, לא זאת השאלה. כלאמר יש פה אותה נקודה שאנחנו חוזרים לענין הזה של ההדרדרות כביכול עיני מדובוקציות. הוא ב-0900 בלרך בבוקר, ב-0930, מהי מנגמרת קבוצת הפקודות הוא מקבל ידיעה כנראה מהפיקוד, זה שראינו, יש אפשרות למלחמה סודית מצדית, שובך יוניס קטן. כנראה שהיתה לו איזה שיחה מפני שמשואלים אותו הוא מסביר אסור להניע את החטיבות האלה ביום, אם בכלל מפני שאולי זה יביא להתלקחות. משליח הרעיון הזה? האם אתה יודע מאחרי המלחמה עתזות החטיבות ביום במיתלה או בג'ידי או ישיבה אחת לפחות היא עלולה להביא להתלקחות?

ד. אלעזר: אני בשאלתי על השאלה הזאת שלשום. אני עניתי עליה

אני מיום שעה ב-4 בבוקר לי יותר לא היו מהטבות אחרות אלא מלחמה כתוצאה מזה הצעתי את הגיוס הכללי וזה הטטה המונעת. אני יותר לר דברתי עם אלופים לא על פרובוקציות ולא על שיקולים פוליטיים ולא על זהירות כל שהיא. כל האלמנטים האלה אצלי בבוקר כבר לא היו. אז אלוף פקוד כבר לא יכול היה לשמוע את זה אצלי וזה לא היה אצלי ואינני יודע אם הוא הוריד את זה או שזה נולד באוגדה.

לסקוב: אני רוצה להבין האם הפקודה היתה להתפרש ולהגיע

לשובך יוניס מיד או שהיתה הגלמה של זמן?

4272

ועדת חקירה - 4.2.74

א.י.

ישיבה ע"ז - אתח"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

הפקודה של מי?

לסקוב:

מהמטכ"ל? או שהאלוף כשבא ואמר לך, כי אחרת למה

הם נעצרו ב-1600 וב-1700 ולמה לא זזו קדימה ולמה בשלו לגדוד 9 לזוז, אין לך

מושג אין שזה התפתח למטה?

ד. אלעזר:

אין זה התפתח למטה זה אין לי מושג, אני לא יודע

אין זה התפתח למטה אני רק אומר שהשיחה שלי עם גורודיש בבוקר, אני אגב ניסיתי גם

אחו לשחזר, אני לא יכול לשחזר היום את הניסוח האם הוא יערך או הוא נערך כי אני

לא עסקתי בלוח הזמנים של תזוזת הכוחות א בפיקוד, לא בצירי התנועה שלהם. אני סבמתי

עם אלופי הפקודים את ההערכות שלהם. ולא בדקתי את התנועות בתוך הפקוד.

יו"ר אגרנט:

אבל בשיחות האלה ביהוד עם אלוף פקוד הדרום האם השי

התנהלה על בסיס שהמלחמה הפרוף בשעה 6 בערב?

ד. אלעזר:

את זה אמרתי בבוקר בקדם,

יו"ר אגרנט:

זה היה הבסיס, אתם דברתם על פרישת הכוחות, אם כי

לא התעניינת בלוח הזמנים אבל זה לקראת שעה 6, פתיחת האש בשעה 6.

ד. אלעזר:

אני אמנם כפלי שאחר כך אפשר לראות פה מהרבה דיונים.

אני, בשיחות שלי, לא מתיחס לשעה 6 הזו כנחון בלתי מעורער. אני אומר והיה ויפתחו

ב-5 ואני מדבר עם מפקד חיל אויר ואני אומר לו שיכול להיול שיפתחו קודם, אז אם

יפתחו ב-5 אז תספיק אם יפתחו ב-6 לא תספיק, כלאמר אני מכיר את הנחון אני אומר

למפקדים את הנחון אני לא מתיחס אליו כדבר מוחלט אבל אם אלוף פיקוד שזה מבין

שהמלחמה תהיה ב-6 ובונה את לוח הזמנים שלו לפי זה, זה לגיטימי.

ידין:

אגא אגאגא אגאגא אגאגא אגאגא, אני רוצה להזכיר

לבעיה הקודמת כי זו הזדמנות אחרונה פה להבין. אני עכשו מתחיל בכל זאת להבין ואני

לא מוכן לגמרי לקבל את ההסבר הזה של קצין האג"ם אלא אם כן הוא יוכיח לי אחרת.

אומר לנו עכשו פה דן שומרון שחן כדי קבוצת הפקודות, מחקבל לכן על הדעת שזה היה

בערך ב-0900 0915 כי קבוצת הפקודות הזאת התחילה ב-0830, הגיע פתק שאומר "שובך

4273

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ד/א ד. אלעזר

א.י.

יונים קטן לקראת ה'ש בקו, שתי החטיבות העורפיות פרושות ליד שמתנות אך מחוץ להן. עכשו אני מבין מה שפה כחוב 0930 מאת שי אל יורם (מי זה יוםס אנו לא יודעים) להכין תכנית שובך בקו בקדמי לא לפרוש, בעורף כן לפרוש זו בדיוק א הפקודה שנותן אלברט כהסבר למפקדי החטיבות. הוא אומר הקו הקדמי, בקו הקדמי להכין אבל לא לפרוש, בעורף שתי החטיבות האלה לפרוש בעורף כלאמר לצאת מתוך ממחנות שלהם. זה ממש פה מקבלים את ההד.

יו"ר אגרנט: אז מה פירוש הדבר לא לפרוש?

זאת אומרת לא לבצע שובך יונים, בשלב זה לפחות ידין:

הוא אומר לשתי החטיבות מאחור אתם תצאו מתוך החניונות או מהמחנות שלהם, כמו שהוא מסביר פה אבל לא לפרוש את הקו הקדמי, בעורף כן בקו הקדמי לא.

קיימת רק עוד אפשרות אחת שזה יצא מאלוף הפקוד. לנדוי:

כך יש להניח. ידין:

אחרי כן א.ו.

427A

ועדת החקירה - 4,2,74
ישיבה עז - אח"צ
העד: ר/א ד. אלעזר

לפני כן אי.
או.

- 61 -

אגרנט: האם אתה יכול להמציא לנו פירוש שלך או הערכה

שלך, אולי איזשהו ידיעה, מדוע בכל זאת המצרים

הקדימו, אם הקדימו, את ההתקפה שלהם לשעה שתיים? בהנחה שהם היו צריכים

לעשות את זה לפנות ערב נאמר? האם אתה יכול להציע איזה פירוש?

ד. אלעזר: יש לך פירוש בלתי מוסמך, שאני לא בדקתי אותו,

ואני כרגע לא זוכר על איזה מסמכים מסתמך.

אבל אני זוכר שנדמה לי לאמ"ן היתה הערכה שעד יום רביעי הכוונה המצרית

באמת היתה להקוף בערב או בשעה שש. ויום או יומיים לפני המלחמה היה חיארם בין

המצרים והסודרים והם החליטו ביניהם על שעה יותר מוקדמת. לפי ההסבר שאז קיבלתי

מאמ"ן, אם כי אני אומר את זה כרגע בלי שום מסמך ביד, רק לפי הזכרון -

השינוי היה ואחרל'

ידין: זה ברור, אם היה שינוי.

ד. אלעזר:

זה אני אומר מתוך שיהות עם איש אמ"ן. אני לא בטוח.

ידין: השאלה אם היה שינוי, למה היה?

אני רוצה לשאול אותך שאלה הפתטטית לחלוטין,

ואפילו אם חתך תשובה, זה לא מבוסס על ידיעה, זה רק תורת דעת - איזה דבר

שמגקר אצלנו כחשש, אם כי זה לא משנה, אולי לעתיד כן: נניח שהתכנית היתה

לתקוף בשבת כמלך שאמר אם הוא לא סוכן כפול נאמר

האם יכול להיות שהמצרים שעדיין היים

בטרהמה של החמש' ליוני 1967, שכל הכוח המצוי היה בסניני, והם מוכנים להתקפה,

ופתאום הם אאוט אוף דה-בלו, אנהנו מסדרים אותם. שביום ששי בבוקר, על סמך

הענין עם הרוסים וכו', אנו מתחילים ללחוץ על האמריקאים לקבל אינפורמציה.

4275

אומרים שאנחנו יודעים שהרוסים וכו'. עוד יכול להיות שהאמריקאים (זרר הס' א.א.א.י.) מתחילים לשאול. פתאום מתגנב איזה חשד למצרים אולי אנחנו יודעים. ואם אנחנו הישראלים יודעים, הארסט האלה / יכולים לסדר אותם. אבל בשבת בבוקר הם מאזינים לדבר אחד: הם ~~בבוקר~~ לא יודעים שאתה נותן הוראה למפקד חיל האויר להתכונן להתקפת מנע, אבל אני ~~בבוקר~~ מתאר לעצמי, מה הייתי רוצה לשמוע ממך (נשאל גם את מפקד חיל האויר) שכאשר מפקד חיל האויר נותן בבוקר הוראות להתכונן להתקפת מנע, הווליום שעובר בקווי הקשר של חיל האויר - כיון אם זה שלפונים, טלפרינטרים, ראולי גם אלחוט, אינני יודע - צריך להיות ווליום עצום. הכמות צריכה להיות גדולה מאוד, כי פה יש גם דחיסות בזמן.

האם יכול להיות, ואני לא אומר אם זו אניה רוסייה שומעת או לא, אנו יודעים שהם בעצמם מאזינים גם כן - שכשבת בבוקר, פתאום, שם בהאזנה המצרית, ב-848 המצרי, הם אומרים לסאדאת, חשמע, כל חיל האויר הישראלי מתכונן למשהו רציני ביותר, הוא לא יודע. יכול מאוד להיות שם יודעים על שפעולה שלנו והם ינסו לתפוס אותנו ללכך צריך להקדים. האם התאוריה המקברית הזו, או הסצנריו כפי שאתה קורא לזה, יתכן בכלל, או שזו הזיה?

ד. אלעזר:

תיאורית כן, מעשיה אני לא חושב שזה מה שקרה. ואגב, זה דבר שניתן להוכחה. כי יש לנו מסמכי שלל גם סוריים וגם מצריים. צריך לכדוק מסמכי שלל וצריך לראות מה כתוב מהם ומתי הם נכתבו. אז אם נמצא פקודה במסמכי שלל נאמר מיום ד' וכתוב בה 1400, אז המעיה נפתרה. יחד עם זאת, יש בזכרוני מסמך שלל אחד שהוא דווקא אלול לתמוך בתאוריה שלך. אני זוכר שיש מסמך שלל סורי שכתוב בו, אני מצטט כפי שאמ"ן אמר לי בעל-פה: בשעה 061130 נאמר בו, לאפס את השערן לפי קול דמשק ולפתוח את המעטפה. כלומר, לוודא שזה בשעה זו בדיוק ולא קודם. במעטפה ישנה פקודה אם אני זוכר נכון, שיש לתת פקודה למג"דים או ב-13 או ב-1330, וכשעת השין מופיעה שם השעה 1500. אני לא ראייתי עבודת מחקר על המסמך הזה, אבל הוא מותיר שתי

האחת: שעת השיץ אל החטיבה הזו היתה 1500, כלומר, היא היתה צריכה
נאמר להיות גל שני כעבור שעה.

תענה אצלם זהה? בשערן שלנו זה אותה שעה?

ידין:

אני הרשב טלא. נדמה לי ש-1500 אצלם זה אצלנו
1400.

נכנצל:

אינני יודע, צריך לבדוק.

ידין:

נדמה לי שזו אותה השעה. מזה אפשר להבין

ד. אלעזר:

שיום קודם שעת השיץ היתה קודם.

יש מישור שנעול על בעיה כזו ובודק זכריט כאלה?

ידין:

אני משער שבאמ"ן עוסקים בזה, אני לא יודע.

ד. אלעזר:

עוד שאלה אחת: האם אתה לוקח בחשבון את האפשרות

נכנצל:

שנספחים או דיפלומטים זרים יכולים לקיים קשר עם

החוץ ויכולים להיות עריט למשמעות של מטוט שביום הכפורים עושה סיבוב מעל לחל-

יב ומעל לירושלים מכפר פעמים?

כתחלט כן ויותר מזה. אין לי ספק שמצב כוננות ג'

ד. אלעזר:

שהוכרו ערכ יום הכפורים נחן הרבה אינדיקציות

שיש לנו מצב כוננות. כי בדרך כלל זה דבר מאוד לא מקובל שכלי רכב יסעו

בערב יום הכפורים, בכלי רכב צבאיים בכמות יותר גדולה, ושיקראו להיילדים סדירים

חזרה לגסוע ביום כפור וכו' הלאה. כך שאם היה בארץ מישור שזה תפקידן

ולש להניח שיש.

ידין:

אני בטוח שיש.

ד. אלעזר:

4277

ועדת החקירה - 2.74

או

- 64 -

ישיבה עז - אח"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר: מרגליט, אני לא יודע כמה ואיזה דרג, אחדם אני אפילו יודע. כך שבתזה שלך האם אפשר היה לדעת שפה התחילה כוננות, אפשר היה לדעת שפה התחילה כוננות. אני רוצה להמשיך את העדות שלי על יום שבת ה-6 לאושובר.

למקוב: עם ראש הממשלה?

ד. אלעזר: כן. והדיון עכשיו מה שנקרא - סיכום ההתייעצות אצל ראש הממשלה, גם זו איננה סטנוגרמה, אבל היא רשומה באופן יותר מלא מאשר רשומים של הדיונים אצלנו. אבל היא בהחלט איננה סטנוגרמה מלאה.

ידין: יש לנו את זה בחק.

ד. אלעזר: היתה שאיננה סטנוגרמה מלאה, אני רוצה לעבור ובכל מקום לומר את הפירוש שלי או את ההשלמה שלי.

ידין: זה משעה 8:05 בבוקר?

ד. אלעזר: כן. הדיון נפתח בדבריו של שר הבטחון, שאני לא עובר עליהם. כי זה התחיל קודם כל בהרצאות על ערביי השטחים, על פיננסי הילדים, עוד פעם בנוסח של טיול. כשראש הממשלה מביעה שהילדים יתחילו לרדת כבר עכשיו ולא ערב הפעולה. אז מעיר שאנו כבר ערב הפעולה. אני מציין את זה כתימוכין נוסף למם שאמרת קודם שאני מאותו יום שעה ארבע בבוקר הייתי נערול לחלוטין על המלחמה, וכל הנושאים של זהירות כזו או אחרת, לא הייתי שותף להם. אני מתכוון לבעיה של שובך יונים אם כן להתגלות או לא להתגלות. וכאן לאחר שהיתה פה התלבטות איך מורידים, מה מורידים, הודעתי שבענין הילדים אנו מוציאים אותם מהרמה, מאבו-רווט,

4278

א.ד. - 70 - 65 -

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה עז - אחה"צ

הער: ר/א ד. אלעזר

ממרש"ל, ואת המשפחות מבסיסי חיל האויר ומהשרות שלגו בסיני.
היה זיון על ירון ומכ"מים הירדנים, ואני לא התייחסתי אליו,
ואח שני הנושאים העיקריים שעמדו לדיון באותו בוקר פתח בהם שר הבטחון,
בענין המכה המונעת וגיוס המילואים. שר הבטחון פתח במכה מונעת בעקבות זה
שהוא ידע את ההצעה

שר הבטחון לא פתח במכה מונעת.

ידין:

הוא פתח במכה מונעת נגד מכה מונעת.

ד. אלעזר:

אני מתכוון הוא התחיל למה לא מכה מונעת

עוד לפני שהעליתי את ההצעה ואמר שאנו לא יכולים להרשות לעצמנו לעשות
זאת הפעם. אם רק מצרים תתקוף נוכל להכות בסורים וזה בדיוק הדברים שלו
גם בבוקר אותו יום בדיון אצלו. "ועל סמך הידיעה שש עתה לא נוכל
להכות מכה מונעת אפילו חמש דקות קודם, אי אפשר."

אחרי כן רב.

4279

לפני כן רשמה א.ו.

- 71 -

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העו: ר/א ד, אלעזר

ד. אלעזר:

זה מטתיים עוד עם הפיזה של סוריה עכשיו - אם מצרים

פתחה באש אפשר סוריה גם אם אלא פתחה באש. אבל עקרוני.

אם לא יפתחו באש, לא נפתח באש.

בענין גיוס המילואים צומר : הרמטכ"ל ימסור אחר כך

פירוט כוחות. 300 בסיני 180 ברמה. למרות שהוא אומר - בענין גיוס המילואים (זה במאמר

גור) כלומר על הסדיר, והוא אגאאאא ממשיך לדבר על גיוס המילואים. הוא אומר - דרו

רוצה גיוס יותר גדול. אני מסוייג. אני מציע לגייס את מילואי חיל-האוויר, אוגדה שריון

בגולן, כל מילואי חיל-האוויר, אוגדה שריון בגולן ואוגדה לסיני. זה אפשרה שהגענו אליה

בבקר, כאשר בבקר דברנו שזה 50-60 אלף איש כזכור. לכן הוא אומר עכשיו - זה יכול להגי

ל-50-60 אלף איש. יגלוש אולי לקצה יותר מזה. גיוס זה יש לעשות עד ל-18.00. פה צריך להבין

כאשר הוא אומר - עד 18.00, אין שר הבטחון מתכוון שהגיוס הזה יסתיים ודאי עד 18.00, אלא

אני מבין, שהוא מתכוון, שעד הפתיחה ראש, זה מה שצריך לגייס. וב-18.00 צריך להחליט על

יותר מזה.

לא הבינותי, למה הוא מתכוון?

היו"ר אגרנט:

סגיוס זה יש לעשות עד 18.00. אני מתכוון, ששר

ד. אלעזר:

הבטחון לא חושב, שאם הגיוס הזה יש להשלים עד עד

18.00. למרות שהוא אומר - גיוס זה יש לעשות עד 18.00, אלא כוונתו היא, (אגרנט: להחליט

על זה?) כן. זה מה שאנחנו יכולים להחליט עכשיו, וזה מגייסים עד לפתיחה באש - עד 18.00.

ב-18.00 אם תפתח אש נחליט אגאאגאגם על עוד דברים נוספים.

נגייס את המערך המלא. אם הדברים אגאאגאגם יחמירו.

י. ידין:

אחרת יהיה, שאנו עושים מלחמה.

אגאאגאגאגא

הוא אומר - אנחנו צריכים לגולן עוד סנקים, וכן גם לסיני.

ד. אלעזר:

צריך להעריך. בתק"ת הירדנית - לא. אם הדברים יחמירו

וץחיל אש, נגייס את המערך המלא. לזה התכוונתי קודם שהוא אומר - עד ל-18.00. אחרת יהיה,

שאנחנו עושים מלחמה. גם כך יגידו זאת. לו הייתי חושב, שאין מנוס - הייתי מגייס הכל.

4289

ר.ב.א.

-72-

ועדת החקירה - 4.2.74

ה

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העד: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

עד הערב הגיוס המוגבל וכוחות אלה יתכוננו לפעולה עד מהר בבקר. אם כלילה

נרצה לגייס עוד, נגייט. בענין זה יתכן שיש לרמטכ"ל דעה שונה.

היו"ר אגרנט: ז"א, זה גיוס חלקי של מילואים?

ד. אלעזר: זה גיוס חלקי, כפי שבבקר איך שהוא הגענו לפשרה, שזה

יגיע לאוגדה צפון ואוגדה דרום. כפי שהוא קבל את דעתי

בבקר, שאמנם זה המינימום ההגנתי. כי אוגדה צפון אוגדה דרום, זו הערכות "סלע".

ואני דברתי בבקר על אוגדות נוספות גם להתקפות נגד. ואמרתי בעדותי שלשום - שאני

בהתקפות נגד ראיתי חלק של ההגנה. לא רק התכונתי להתקפות נגד לצורך כיבושים.

לנדוי: אלא גם כדי לזרוק אותם החוצה?

ד. אלעזר: כן. אם יהיו להם חדירות נוספות ויצטרפו לזרוק אותם

החוצה. אני אומר כאן - קראתי המברק של צביקה. השדר

אצא אוטנטי. בשבילנו זן התראה קצרה מאד.

היו"ר אגרנט: מי אמר את זה?

ד. אלעזר: זאת אני אומר עכשיו. קראתי את המברק של צביקה -

השדר אוטנטי. הכוונה, פה זה כתוב בהחלט מקוצר.

כלומר, אני לא מתכוון להגיד שאני מאמין שזה אוטנטי, אלא שאני מאמין שהולכת

להיות מלחמה. אני מאמין, שזהו חומר שהוא מתאים למציאות ולכן בשבילי הענין

גמור, הולכים למלחמה. ואני מזכיר פה - שאנחנו הולכים למלחמה בהתראה קצרה מאד.

זה 12 שעות, זה מעט מאד זמן בשביל להערכך טוב למלחמה.

י. יריין: אחת מזכיר 10 שעות, ז"א, שגם אחת חי על 6?

ד. אלעזר: אני בפירוש חי על 6 בערב, כי אני אומר - אם יתקפו

בעוד 10 שעות, כי השעה היא כבר 8, אנו ערוכים באופן

מקסימלי עם הצבא הסדיר, אך לא גייסנו מילואים בכלל. זה לא מדויק שזה לא בכלל,

4281

ר.ב.א.

- 73 -

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העד: ד, אלעזר

ד. אלעזר:

אבל לזה אני לא מתיחס. עוצמת צה"ל היא: 25% סדיר, 75% מילואים. זו הכללה
את זה
לא כל כך מדויקת, אבל אפיגאאאא אומר לאילוסטרציה.

איך המשפט שם - "אנחנו ערוכים עם הסדיר"?

ח. לסקוב:

אנחנו ערוכים באופן מקסימלי עם הצבא הסדיר.

ד. אלעזר:

בנקודה הזאת אלאא שאלה קצרה. כאשר אתה אומר - "שאנחנו

י. ידין:

ערוכים באופן מקסימלי עם הצבא הסדיר", אני לא מדבר

כרגע מבחינה טקטית שדברנו עליה כרגע, אני מניח שאחה לא נכנסת אליה...

אני לא מסביר לראש-הממשלה את ההערכות.

ד. אלעזר:

ברור. אבל האם הצבא הסדיר עצמו, יש לו כל המילואים

י. ידין:

הדרושים לו מבחינה אופרטיבית, כלומר, הכוחות הלוחמים.

פה יש איזה עדות, היום אני קראתי אותה של איזה מפקד חטיבה, שהוא מסביר, - שהחטיבה

הסדירה ביום המלחמה, בהתאם לתקנים הקודמים שלה, בגלל הקיצוצים וכיוצא בזה,

בנויה כך שבטן מלאה, שתחמושת זה רק בטן, שכל הדבגים נמצאים בימח"ים ובנויים

על רכב מילואים ובהגני מילואים. חסרים אלמנטים נוספים, כגון מחלקות ג'יפים בגדודים,

מבחינת ג'יפים אפשר לומר - שמצב החטיבה גרוע אפילו ממצב חטיבת מילואים. כל השלמות

המילואים של החטיבה עדיין לא הגיעו למעשה. מערכת הגיוס של השלמת המילואים שבאחריות

אגד הימח"ים של האוגדה לא באה וכו' וכו'. פלוגת ההספקה החטיבתית היתה מיותרת,

מבחינת התקן, לא היתה צריכה להיות קיימת וכו' וכו'. פלוגת החימוש הקדמית, גם כן.

כלומר מה שאני רוצה לשאול: האם החטיבות הסדירות, היות ואני מבין שבחקן שלכם הם לא

מלאות, - כאשר בשבה בבקר נמסר שאנחנו ערוכים באופן מוגבר עם היחידות הסדירות, האם במצב

הכוגנות של יום ג' נתנה רשות לגייס מילואים בשביל החטיבות הסדירות? כאשר אתה דוברת

על חיל-האוויר. השאלה ברורה?

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העד: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר: כן ברורה. ובכן ככה: לכל היחידות הסדירות יש השלמות

מילואים, אני קראתי את זה, בדברים שלי - שאני ער

לתופעה הזאת (אני מנסה למצוא את זה) אני מדבר על זה בבקר, על זה שצריך לגייס

גם את ההשלמות.

ח. לסקוב: אולי זה יעזור לך - גם סגן הרמטכ"ל הוציא פקודות

בקשר לזה, כי אתה הטלת עליו את המילואים.

השאלה שלי: מה היה השיקול ביום שני?

ד. אלעזר: יש לי שני דברים, אם סגן הרמטכ"ל טיפל בזה בבקר

אז זה מתחיל כך.

א' - בקדם אצלי של 5.30 בבקר של אותו יום,

אני אומר - אני מאשר לאג"ם לאפשר לגייס מילואים. זה אני קראתי בתוך היום של

שבת בבקר - מאפשר לאג"ם לאפשר לגייס מילואים. את הנחוץ ביותר לעבודת האגפים,

זרועות, לצורך השלמת כוננות, שלא פוגע ברשתות הגיוס. כלומר, אני לא אומר לגייס,

אני מפנה את תשומת לבם, שאפשר על ידי רווחים מיידים קטנים שמגייסים אנשי מילואים,

אפשר להרוס רשת גיוס אחת. מזה אני מזהיר אותם. אבל אני אומר - אפשר להתחיל את

הדברים הכי הכרחיים, אפשר להתחיל לגייס. ואני אומר - בסדר גודל עד אלפי אנשים.

כפי שאמרתי

וזה שוב מאשר שאמרתי - אני מרשה זאת לעצמי למצוא לפני שקבלתי אישור. אני אבל היפשתי

דבר אחר - בשביל לומר - שאני ער לענין הזה שהיחידות הסדירות שלנו יש להם השלמות

מילואים.

נבנצל: האם זה חיוני דוקא לדיון אצל ראש-הממשלה?

ז. ידין: לא לא. בקשר למה שהרמטכ"ל אומר - שהצבא הסדיר ערוך

באופן מקסימלי.

היו"ר אגרנט: אולי תחן את התשובה יותר מאוחר, בינתיים נשתדל

לגמור את הדיון אצל ראש-הממשלה.

ד. אלעזר: אני רוצה לומר, שעם ראש-הממשלה אני כמובן לא מדבר אתה

במונחים טקטיים מובהקים. כאשר אני אומר לה - הצבא הסדיר

ערוך - אני לא מתכוון להגיד לה - שגדודי הטיבה 7, או שדב"ק יוגיס. אני מדבר על הצבא

לפני כן ר.ב.א.

א.י.

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ר/א אלעזר

יו"ר אגרנט: אמרת את זה בישיבה הקודמת. אני מבין שהשלמות האלה

הם בערך 10.000 - 12.000 איש כך אמרת בישיבה אצל ראש הממשלה?

ד. אלעזר: אמרתי השלמות אלמנטריות, 10.000 - 12.000 זה אלא

השלמות אלא אלו חיוניות וזה מה שחפשתי ולא מצאתי אבל זה ישנו.

יו"ר אגרנט: כן זה ישנו בהתיעצות עם ראש הממשלה, כשהם מסכמים הוא

מציע את זה וככה הוחלט.

ד. אלעזר: אף כן אני פה מתיחס בראשית דברי למברק של האיש של

צביקה ושוב אני אומר "אך לא גייסנו מילואים בכלל, עוצמת צה"ל היא 25 אחוז

סדיר ו-75% מילואים, שוב זאת היא לוטרציה פופולרית כדי להבהיר לראש הממשלה

מהי העוצמה אני לא מדויק כאן כי בחיל האוויר זה אחרת, אבל זה נותן סדר גודל

מסויים.

נבנצל: אבל זה איש כנגד איש. זאת אמרת איש מילואים כנגד איש

סדיר. בערך.

ד. אלעזר: זה לא דבר מדויק זה בשביל לאמר שזה היחס, מאיפה זה בא

לי כי אני יודע שבסדיר יש לנו סדר גודל של 100.000 איש ואנחנו מסוגלים לגייס

כלל עוצמת עם ישראל בסדר גודל של למעלה מ-400.000 איש לכך באופן גס אני אומר

זה רבע מול שלשת רבעי.

ידין: אם פעם תוכל למצוא, לא עכשו, אם אתה זוכר האם היה ביום

שיש איזה שהוא דיון בשלב הכוננות להשלים את המערך הסדיר של השריון?

ד. אלעזר: לא היה. כי אנו ביום שישי אנו עוד נשהרים מגיוס מילואים

אילו היינו מחליטים לגייס מילואים באופן חלקי זה בטח היה עולה. איזה מילואים?

מה קודם למה? ואז קרוב לודאי שהשלמות לסדיר היו זוכות לעדיפות ראשונה. ואז אצ

אני אומר כתוצאה מזה צריך להגדיל מיד את הכוח. לגיוס המילואים אנו צריכים

לפחות 24 שעות. מילואים שאנחנו מגייסים עכשו אפשר לצפעילם מחר ועובדה הצלחנו

ועדת החקירה - 4.2.74

א.י.

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

להפעיל חלק מהם עוד באותו לילה אבל זה מעבר לכל הנוהלים והסדר שיש לנו בגיוס מלואים והחפזון הזה גם התנקם בנו בשמך הזמן. בבוקר יום א' יוכלו להכנס לקרב. המלואים שלא נגייס עכשו לא יוכלו מחר להשתתף המלחמה. הם יכנסו לפעילות רק ביום ב' בבוקר. מילואים שלא נגייס עכשו זה הפסד של יום. תאורטית שוב כמובן שאני לא מדייק כי תאורטית הם יכולים להכנס למחרת בלילה אבל אני כבר עושה בזה הכללה שאני לא מניח שמילואים נכניס לזירת קרב בלילה אלה אם הם לא ישתתפו מחר כל היום אז קרוב לוודאי שבאופן אקפטיבי הם יכנסו רק ביום שלמחרת.

בודאי שלא להתפקח נגד.

ידין:ד. אלעזר:

זהו, למרות שמבחינת מספר שעות זה הפרש של 12 שעות, אני חושש שמבחינת מלחמה זה עלול להיות הפרש של 24 לכן אני בעד גיוס גדול אני מחייב גיוס של כ-200,000 חייל. זה המערך הלוחם אני לא זקוק לכולם היום. גיוס כל מילואי חיל אויר השלמות ליהידות הסדירות, הנה אני מזכיר כאן את העניין. ואני אומר אותם בעדיפות מיד אחרי חיל האויר. גם לחטיבות הסדירות יש פונקציות מלואים. פה אני במקרה מסביר את זה לראש הממשלה. זה הצבא הלוחם. 4 אוג' משוריינות + ארטילריה ותחזוקה גיוס כזה צריך לחשוב בסדר גודל של 200,000 איש. אני מפרט פה רק את הדברים החשובים אני כמובן לא אומר שזה כולל כאן את מערך הג"א אלמנטרי לאצ להגנת נ.מ. להגנה פסיבית וזה כבר כולל פרישת כל המערך הלוגיסטי החשוב וכו'.

כי אם אני אומר פה את הדברים החשובים ומה שמסביב להם שזהו המערך העיקרי. במיליים אחרות מתוך כ-350,000 איש שאנו מסוגלים לגייס אני מדבר על 200 ואני ל-200 האלה מתוך 350 קורא המערך העיקרי.

עם הכח הזה נהיה ערוכים עד מחר בבוקר, בצהרים, באופן יוחר יסודי. אם נגייס פחות מזה, מחר אוכל לתגבר, מבחינה הגנתית אצא נוכל לבלום, ככה כתוב. מה אני מתכוון לאמר שאם נגייס פחות מזה כלאמר אותו סדר גודל של 50,000 - 60,000 איש שמציע אותו שר הבטחון אני אומר מבחינה הגנתית נוכל לבלום אני בעיני רוחי רואה

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז - אחה"צ

הער: ר/א ד. אלעזר

א.י.

את מערך סלע כי הצעת שר הבטחון מתאימה לתכנית האופרטיבית ההגנתית סלע ולכן אני אומר נוכל לבלום, זהו מערך הבלימה אך נהיה מוגבלים למהלכים הגנתיים,

כלומר לא יותר מאשר לעמוד בקו הגנה כי זהו סלע. בעוד שאם יהיו יותר כוחות נוכל לתקוף ולעבור להתקפת נגד וכפי שאמרתי התקפת נגד זה חלק של קרב ההגנה גם. כי כבר אמרתי בבוקר אם אינני טועה שיכולות להיות חדירות גם בצפון וגם בדרום. לנדוי: האם זאת לא היתה הערכה אופטימית קצת שמבחינה הגנתית

נוכל לבלום הלא לא היה די זמן כדי לגייס את האוגדות הנוספות בצורה מסודרת?

ד. אלעזר: היא היתה קצת אופטימית. אני אמרתי גם פה אמרתי באחת ההזדמנויות כאשר אני דברתי עוד לפני המלחמה על אפשרות של חדירות ואמרתי שהמערך הסדיר הוא רק כדי למנוע קטסטרופות בדימוני ההגדרות האלה לכאורה מתאימות למצב שהתהווה אבל אני מודה שלאראיתי אותו בחומרה כזאת אני חשבתי שזה יהיה קצת פחות חמור.

אתה בסלע רואה שתי אוגדות להגנה בתנאי של התראה ~~התראה~~.

ידין:

שתי אוגדות איפה?

ד. אלעזר:

לא חשוב. אוגדה בצפון אוגדה בדרום בתנאי של התראה.

ידין:

עד שתי אוגדות מתאימות לבלימה פה חסר האלמנט של התראה.

כן, חסר.

ד. אלעזר:

זאת אומרת ק + 24.

יו"ר אגרנט:

מינימום

ידין:

ודאי, פה יש כבר המגבלה שמערך סלע נבנה תוך כדי לחימו

ד. אלעזר:

יש פה בנית מערך כי אם באמת תתחיל מלחמה בערב והמילואים יתחילו להכנס למערך בבוקר אז אני ער לזה שאני נכנס למערך סלע תוך כדי לחימה ותוך כדי בלימת הצבא הסדיר לכן אני ער לזה שיכולות להיות להם הצלחות לכן אני רוצה כבר כוחות נוספים כדי להכנס גם להקפות נגד. יש בזה, אני רואה בזה את התפתחותה של המלחמה, אני

ועדת החקירה - 4.2.74

א.י.

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

רואה אותה די חמור אבל עדיין פחות חמור משהיא היחה. ועובדה אותם כוחות כמו למשל אוגדה 146 או 210 שאני ראיתי אותן נכנסות להתקפות נגד הם נכנסו לסתימת פרצות.

מי?

יו"ר אגרנט:

אוגדות 210 ו-146 שהלכו לרמת הגולן ואלה האוגדות

ד. אלעזר:

הנוספות שאני מבקש לגייס אותן מעל לאוגדה 36 שרק היא נמצאת במערך בלימה ^{בסלע} אני את 210 ואת 146 בסצנריו הראשוני שלי ראיתי כבאות לעזור להתקפות נגד בחדירות.

זה היה כך אבל זה היה להתקפות נגד יותר חמורות ממה שאני חשבתי. כלאמר אם לסכם את הטזה אני פה מניח את הסצנריו שהוא מתקיים אחר כך אבל הוא התקיים אחר כך שיחר חומרה שמשאני חשבתי. ובעצם האוגדות ~~אצאצאצא~~ הנוספות האלה שפה אני עומד על גיוסם והם אמנם גויסו הם אלה שהכריעו את-הקרב ברמת הגולן.

מבצע סלע כולל מתקפת נגד. אתה מדבר פה על סלע כאילו

לסקוב:

שאינשאיין בו אלמנט של מתקפת נגד. יש לך את 210 בצפון ואת 162 בדרום שהם לפי סלע. אתה אמרת שאין לבלום מהלכים הגנתיים בלבד בלי התקפת נגד.

נכון, אם מקבליסאת הצעתו של שר הבטחון ומגייסים אוגדה

ד. אלעזר:

לצפון ואוגדה לדרום אז מגייסים לצפון רק את 36 ואז אין 210 בצפון לפורך התקפת נגד ולכן כשאני אומר שבזה אני אוכל לבלום אני מתכוון לאמר שאני רואה בעיני רוחי את ~~אל~~ סלע עם 36 במערך הגנה אבל בלי 210 להתקפת נגד.

ברור

לסקוב:

210 היה צריך להיות עתודה לצורך התקפת נגד, לפי סלע?

יו"ר אגרנט:

לפי סלע 210 מרוכזת להתקפת נגד אבל אני מבקש עוד פעם לא

דן אלעזר:

התקפת נגד זו לא פעולה התקפית רק זה חלק של מערך הגנה.

ואז אני אומר "אך נהיה מוגבלים למהלכים הגנתיים בעוד שאם יהיו יותר כוחות נוכל לתקוף ולעבור להתקפת נגד. כמובן, כמובן זה לא הקשר טוב כי זה כאילו המשך לסזה הזאת

א.י.

ועדת החקירה - 4.2.74

ישיבה ע"ז - אחה"צ

העד: ר/א ד. אלעזר

אבל כשאני מתחיל פה כמובן אני מתחיל עכשו טזה חדשה והיא - שאם תתחיל מלחמה יכולים להיות, פה לא כחוב, יכולים להיות פרוגים של צפת, טבריה והפצצות, אני מסביר פה שיכולה להיות פעילות אויב עם התחלת מלחמה. יכולים להיות טילי פגוג ויכולות להיות הפצצות אויריות, אני נתתי דוגמאות על צפת ועל טבריה וכו' וזה יפחית את מהירות הגיוס. כלאמר אני פוחד גם מהגיוס, כל גיוס שאני לא עושה עכשו בלי אש אחר כך יכולות להיות מגבלות. כבישים, יכול בכביש להפגע עם מפיץ צורים ומכונית עם צורים, זה הכל יכול לגרום לנו שבושים זו עוד סיבה למה אני מעדיף את הגיוס של שבת לפני שנפתחה האש.

אם נצליח לגייס ולנוע בלילה זה יותר טוב. אני פחות חשוף לכן אני מציע את הגיוס הגדול אם לא נעשה את הגיוס הגדול כלאמר פה יש לי הערה להצעה של שר הבטחון, אני אומר אבל גם אם לא הגיוס ההצעה שלי אני מתכוון לא לפי הצעתו של שר הבטחון שמדבר על 50 - 60 אלא אני אומר אני לא רואה פחות מ-7,000 - 80,000 ואם אתם זוכרים באי זה קדם שלי אני אומר לקצינים שר הבטחון אומר 50 - 60 עכשו בואו נראה מה אפשר להכניס לזה בשביל להכניס לזה את כל האוגדות וכל האלמנטים זה יהיה 70 זה יהיה 80 אני כבר מכין את עצמי לפשרה של 70 - 80 לפחות אני ממשיך להרויח עוד.

אחרי כן א.י.

ד. אלעזר: ואני אומר את התזה הזו בשביל עוד דבר:
 "מבחינת האימפקט הבינלאומי מדיני, זה לא משנה
 אם נגידם שבעים או מאתיים אלף איש.

לגודי: זה הארגומנט ששכנע את ראש הממשלה?
ד. אלעזר: כן. "בעצם יתכן שזה ישפיע". אני מנסה עוד

נימדק, יתכן שזה ישפיע לצד החיוב
 "כי הערביסטיביון שהם איבדו את יתרון הפתעה." פה אני מודה במגבלה, אני
 לא מחעלם, הצעתי לא באה מזה שאני לא מבין את השיקול הנגדי; אני רק רוצה
 לומר שהוא פחות ששזב: "הגידוס יביא לכך הוא מפליל אותנו, יאמרו שגדיסגו
 על מנת לפתוח במלחמה" זו התזה של שר הבטחון, ואני אומר: "מוטב שיגידו
 שאנו פתחנו וננצח, כי ממילא יגידו שאנו פתחנו. אני בעד הגידוס הגדול
 וזה באשר לגידוס.

באשה למכה מונעת, מכה מונעת היא כמובן יתרון
 עצום. בעצת חסוך הרבה חיים. אם ניכנס למלחמה שהשלב הראשון שלה הוא בלימה,
 ויש לי בסחון שעמוד בה, ואחר-כך תקיפה, זו תהיה מלחמה רצינית".
 יש פה איזה שיבוש ברישום, כלומר, כאן אני אומר מתוך זכרון, כי זה לא רשום
 בסטנוגרמה, ואני זוכר שאני אומר לראש הממשלה שזה יתרון עצום וזה יחסוך
 הרבה חיים וזו הולכת להיות מלחמה רצינית. ואז ראש הממשלה שואלת אותי -
 וזה לא כתוב כאן - ואם לא נפתח במכה מונעת אז לא נעמוד בבלוימה?
 אז אני אומר לה: יש לי בסחון שנעמוד. כלומר, אני לא אומר שבלי מכה מונעת
 נפסיד מלחמה. לכן פה מופיע "יש לי בסחון שנעמוד" כי בעקבות השאלה שלה
 אני אומר: אנחנו לא נפסיד את המלחמה. כלומר, זו תהיה מלחמה רצינית. זה
 לא מתייחס לזה שיש לי בסחון שנעמוד בבלוימה ואחר כך תקיפה. לא זה מה שעושה
 את המלחמה רצינית - שקודם בלימה ואחר כך תקיפה. אלא בהזדמנות זו הסברתי שזו
 הולכת להיות מלחמה קשה ורצינית ולכן זה יחסוך חיים. את הרקע למה אני מייחס
 חשיבות כזו למכה מנע, הסברתי, ואני בעיני רוחי ראיתי את הסטנוגרמה של השמדת

העד: ר/א ד. אלעזר

טילים סוריים, חופש פעולה וכתוצאה מזה הורדה הלחץ.

לסקוב: אתה מציע קודם השמדת שדות חעופה ואחר כך טילים?

ד. אלעזר: כן. אני רואה את קומפלט אחד. שאני צריך בשבילו איזה שלוש שעות. ואני ממשיך: למבחינה אופרטיבית

אנחנו מסוגלים היום בשעה שתיים-עשרה להשמיד את היל האויר הסורי בשלמותה

ידין: אחר-כך כחוב עוד שלושים שעות.

ד. אלעזר: זו טעות דפוס, צריך להיות עוד שלוש שעות.

עוד שלושים שעות אפשר להפסיד את המלחמה.

"אנו מסוגלים בשעה שתיים-עשרה להשמיד את היל האויר הסורי בשלמותו. אנו צריכים אחרי זה עוד שלוש שעות לחיסול מערך הטילים שאם הם מהכוונים לתקוף בחמש, כלומר; אני יודע על הידיעה של השעה שש, אבל אפשר ואפשר. את זה כבר צייניתי באיזשהו מקום, שאני לא מיקדתי את עצמי לשעה שש אם כי ידעתי על השעה שש. אבל יכול להיות. נבתי פה דוגמא אם הם מתכוונים לתקוף בחמש" כשעה זו היל האויר יפתח חופשי נגד הצבא הסורי. זה מה שאנו יכולים לעשות. אחרי זה מאוד מפתח מבחינה אופרטיבית. "דפה אני עובר לתזה שהיא כבר שייכת לדיפלומטיה שלי איך לא לקבל על המקום השונה שלילית: לזה אני מתכוון כשאני אומר לראש הממשלה: "לא מוכרחים להחליט עתה בענין זה. יש זמן של ארבע שעות להידברות עם האמריקאים. אם הם מגיעים לאותן מסקנות כמונו, אם הם חוקפים בערב (כלומר שהערבים חוקפים בערב) שאמנם תיפתח מלחמה, זה כבר הישג הפתעתי שלהם, " אני מתכוון להגיד שאם האמריקאים יודעו כמונו שאמנם הולכת להיות מלחמה בערב, והאמריקאים יודעים כמונו שזו הפתעה אסטרטגית זה יכול להיות "יתכן שעוד הצהריים גם האמריקאים יגידו שההתקפה היא ודאית, אז יכול להיות שאנו יכולים לעשות את המכה המונעת". גם זה פה איננו מלא. אני כבר מכיר את התזה של שר הבטחון שאמר לי בבוקר - האמריקאים לא יתנו לנו אור ירוק ואני מנסה להסביר כאן

שבעים אנו לא צריכים אור ירוק מהאמריקאים. מספיק לנו שהאמריקאים יודעים ואומרים לנו - יש הערב מלחמה, כדי שהארמק איים יידעו שאם יש הערב מלחמה, גם לפי דויעתם, והאמריקאים יודעים כמונו שזו הפתעה אסטרטגית, הם יבינו אזהרה לחלוטין מדוע עשינו מכה מונעת.

"אם לא יהיו תנאים נוספים", פה זה ניסוח לא

נכון. אני לא צריכים תנאים בשביל לתקוף. אבל לא יהיו אותם הדברים בשעות הקרובות, שתנאים לקבלת החלטה אני מתכוון, אז היל האויר מוכן לתקוף במקביל.

במקביל לתקוף לפתיחת ההחקפה ?

לנדוי:

כן. במקביל לתקיפה שלהם. פה השאלה היא מה

ד. אלעזר:

זה במקביל. כי אני אחר כך אסביר שאז בודאות זה

לא מאפשר לנו לתקוף טילים, אם זה יהיה במקביל. פה אני עוד לא אומר מה זה במקביל - האם זה כולל שדות.

למה זה לא מאפשר לתקוף טילים?

לסקוב:

אני לא זוכר איפה אני יכול להפש את זה, אבל

ד. אלעזר:

נדמה לי לשר הבסתון או אולי אפילו כאן,

נדמה לי שכאן אני אחר כך מסביר למה שבביל הטילים זה יהיה יותר מדי מאוחר - אני מגיע לזה באתו עמוד אני אומר: "אנחנו מוכנים ב-12. בין היל האויר וטילים אנחנו צריכים לשלש שעות. לחיל האויר יש זמן בין שתים-עשרה לארבע. אחרי שעה (אחת) כבר אי אפשר יהיה להספיק גם את הטילים".

כי (שלוש) שעות יצטרכו בשביל השדות ואחר-כך תושך.

ידין:

בתנאי שאתה הולך על שתי האפשרויות - גם שדות

לסקוב:

וגם טילים. נכון?

כן. אז לא יספיק.

ד. אלעזר:

אם אתה הולך שדות טילים, לא תספיק. אם אתה

לסקוב:

הולך טילים שדות, זה יספיק.

אבל אנו לא רצינו ללכת טילים שדות. ~~בקוב~~

ד. אלעזר:

רצינו ללכת שדות טילים, כי פחדנו מתקיפת

טילים. איך ראינו אותה? ראינו אותה כתכנית, איך היל האויר קרא לה - תכנית

מבית מרקחת; זה מערכת מאוד מאוד מסובכת, עם טימינג מורכב להרבה דברים,

גם ארטילריה, גם צ"אף; גם דמוי מטוסים, גם אלקטרוניקה, גם הליקופטרים

באותו זמן. למערכת כזו להפעיל אותה שחיל האויר הסורי חופשי ללחקוף,

זה ~~פשוט~~ משבש מאוד. לכן ראינו כמודל אוטומטי שאנחנו חוקפים את היל האויר

הסורי קודם, ואז אין לנו הפתעות כי ברגע שחיל האויר חוקף אותנו בזמן תכני

כזו, הוא משבש את התקיפה. ללא חשבון שיש מטוסי יירוט שמגינים על מבנים

חוקפים. בכל מקרה שהם באים זה מוציא מבנה חוקף, וצריך להוציא הליקופטר.

וצריך להכנס לקרב אויר.

אני מביין שכדי לעשות החקפה על הטילים היום צריכים

אגרנט:

קודם לחקוף את שדות התעופה.

זה רצוי מאוד מאוד. זה לא תנאי כל יעבור.

ד. אלעזר:

אבל ראינו את זה כמודל הרבה יותר חיובי.

זאת אומרת במקביל, ראית תקיפה של שדות התעופה

לסקוב:

והטילים?

עדיין דיברתי על שדות התעופה. כשאמרתי

ד. אלעזר:

"חיל האויר מוכן לחקוף במקביל" אני עוד לא הייתי

ספציפי, כי אני לא מדבר על תכנונים או פרטיבילים, אבל חשבתי על אפשרות

שאפשר יהיה גם לעשות וגם לתקוף שדות תעופה. כפי שאני אסביר אחר כך בשיחה

עם חיל האויר, האפשרות של ~~התקפה~~ תקיפת שדות תעופה ירוה, ונשארה רק המטריה האויר

4292

→ 95 - 100 אד"ט

ועדת החקירה - 4.2.74
לשיבה עז-אחה"צ
העו: ר/א ד. אלעזר

טוב. הגענו לסוף הזמן. אתה עוד לא גמר

אגרוט:

עם הדיון הזה, אני מבין .

לא רק לא את השם, גם לא את הדיון.

ד. אלעזר:

אתה יכול לבוא ביננו א' הקורב אחר הצהריים?

אגרוט:

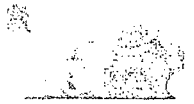
כן.

ד. אלעזר:

יש לי בקשה - הינת והקצב שלי מאוּד אטי
בדברים אלה, ואני יודע שיש לי הרבה דברים להציג

בימי הבלזמה, אני לפני התחלת עבודתה של הועדה התחלתית להכין הרבה חומר
שהוא שייך לטרמס-אוף-רפרנס של הועדה - הכוננות וההכוננות ותורת הלחיצה
ונזהלים ומחסנים זכנו' הלאה, התיקס האלה הוכנו בתוך המטה הכללי
וחלק מהם אני פשוט יודע כי סגן הרמטכ"ל מוסר לי על כל הדברים, על כל החלקים
שהוא מוסר אותם בשם המטה הכללי. אני מאוד הייתי מבקש שבדברים כלליים כאלה
אם אתם מוכנים להמשיך לקבל את החומר הזה או מסגן הרמטכ"ל או מראשי האגפים
כי זה חוסך לי הרבה זמן. שתזמינו אותי להעיד על חומר כזה, רק אם באמת אתם
חושבים שנתוצה הבהרה אישית שלי.

אחרי כן רב.

ישיבה ע"ז (אחה"צ)

העודף ר/א ד. אלעזר

י. ידין:ד. אלעזר:היו"ר אגרנט:י. ידין:היו"ר אגרנט:לנדרי:

מקל עליך.

י. ידין:י. ידין:ד. אלעזר:י. ידין:ד. אלעזר:י. ידין:היו"ר אגרנט:הישיבה ננעלה

אין שום מניעה שאתה תגיש את זה בלי שתופיע כאן.
חלק גדול מהתיקים כבר הוגש; כי אם למשל ראש אגף אגף
אג"ם מופיע, אנחנו עובדים על אותם התיקים,
אתה תוכל להעיד אחר כך ביחס לתיקים.
זה יכול להגיע אלינו לא באמצעותך.
רק שאנחנו נדע על מה מדובר שם.
אני מציע, אם זה יוגש ע"י הרמטכ"ל ויש לך מה להעיר,
אנחנו יכולים לקבל את ההערות שלך גם בכתב. אם זה

יש רק שאלה אחת, אני לא יודע אם זה סגן הרמטכ"ל יכול
להעיד או אתה. אתה הזכרת את שלב הבלימה. אתה אמרת
בעדות שלך שהחל מתחילת המלחמה, היתה הקלטה שוטפת של מה שקורה, השאלה: אם אתה
החומר הזה אנחנו יכולים לקבל בקשר עם שלב הבלימה.

הקלטה שוטפת בחדר הגדול, גם כן כמעט שוטפת. בחדר
שלי ההקלטה לא שוטפת, כי אם בטייפ-רקורדר קטן,
וזה כמעט ביום הראשון והשני ישנו רק בחדר הגדול. אם אינני טועה, אחרי היום

השני זה ישנו רק בחדר הגדול.

אנחנו זקוקים לחומר עד לשלב הבלימה.
סוף הבלימה זה שונה בשני הפיקודים.

אם יש חומר כזה שאנחנו יכולים לקבל, זה רק דרכך אפשר
לקבל, זה היה רצוי.

תודה.

4294

המשך עדותו של שר הבטחון משה דיין

מ. דיין: הייתי מבקש אם אפשר לחזור לכמה נקודות בענין

המידע, שלאחר הישיבה כאן ביררתי אותן לעצמי

בקיצור, לשם ייתר הרחבה נכשין.

אגרנט: בבקשה.

מ. דיין: שתי שאלות של פרופ' ידין - אחת בדקתי -

לא הרבא אלינו נוסח ההזמנה לראש המוסד

אל הפגשה; הדבר היחיד שישבנו אצלי זה שיחה טלפונית ביני לבין סגנו של ראש המוסד, כשראש המוסד עוד היה בחוץ לארץ. ב-6 לחודש בוקר התקשרתי אתו טלפונית, עם פרדי, שיעביר לי טלפונית מה היה בשיחה, כי רציתי לדעת את הנוסח המדוייק. אז זה הבר היחיד שלי ממה שנקרא החומר הגולמל מהשיחות שם, אז הוא קרא לי בטלפון.

אגרנט: זה היה בבוקר של ה-6 לחודש?

מ. דיין: כן, אבל לא ההזמנה לפגישה של ראש המוסד.

אם יהיה ענין בזה, אז אמסור על-פניך את זה.

לנוסח בנוגע /להודעתו של ראש המוסד על הפגישה אגרנט:

עם כן?

מ. דיין: כן, על מה שהיה בפגישה. מה שהוא מסר לי ב-6

לחודש, זה מה היה בפגישה. לא רציתי לחכות

עד שיבוא המברק ועד שיחזור ראש המוסד, אז ביקשתי ממנו טלפונית שיאמר לי את מה הוא יודע על הפגישה, ואת זה הוא מסר לי. לא את ההזמנה לבוא לפגישה.

זה הדבר היחיד בענין זה שמצאתי.

4

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

ס ו ר ה ת י ק